Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...етэмнай 1921 оной ...абрин 21-нэ гарана | № 128 (13923) | 1975 оной июнин 1, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

...АРТИИН XXV ...ЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

АХАД ЭЛЭИ ҮСЭБ

БЭШҮҮР. (**Манай корр.**). «Дружба» колхозой гэшүүд России Федерацийн Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ болохо һунгалтые ажалай бэлэгээр угтахые эрмэлзэн, һү гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб мүнөөдэр сүм дүүргэбэ. Колхозой фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд түсэбһөө гадуур 1100 центнер һү һүнэй заводто тушаагаа.

Колхозой фермэнүүдэй дундаһаа Хаяанай фермын хүдэлмэрилэгшэд түрүүлһэн зандаа.

...РАГШАА ...РМЭЛЗЭЛ

...н түрүүн Югово тос... нүүжэ ерэхэдээ, ...я Васильевна үнеэ... ...аха, эдеэлүүлхэ ямар... ...й дуршэлгүй байһан ...үшөө тиигээд үнинэй байжа, гарһаа гарта ...а, хожор муу боло... үнеэд дайралдаа. ...үшөөр үнэхөөрөөл ...й байгаа даа. Теэд ...а ямаршье ажалһаа ..., ямаршье юумэ ...өөрынгөө үнэн сэдь... ...оролдожо ябадаг зан... ...эхэнэр түрүүшын ...элһээ тунхаряагүй. ...аг гамнангүй хүдэлөө. ...элжэ хэбтэһэн шу... ...үбхэндэ дарагдадаг... ...жэ зон хэлсэдэг ха ... Коммунистка К. В. ...ь хүсэ шадалаа гар... ...олдохын хажуугаар, ...нсахан мухар нюдар... ...нхижа холо ошогдо... ...жэ ойлгожо байгаа. ...э фермые даагша, ...й малшан Е. С. ...атай хөөрэлдэжэ, ..., мал ажал тухай ...урналнуудые захи... ...дые хайшан гэжэ харууһалха, эдеэ... һааха тушаа түрүү ...шэл, заабаринуудые ...аралтайгаар шудал... ... Мүн үнинэй һаа... ...элдэб асуудалаар ...г бэлэй.

...ьегүй Клавдия По... ...ансашье фермэ соо... ...шэ. «Прибайкаль... ...вхоз, аймаг дотороо ...аалишадай зэргэдэ ... Үнэн зүрхэнһөө ...жэ, урдахи харюу... ...айн ойлгожо. даа... ...этэ сэдьхэлээ хан... ...үдэлхэдөө хүн хэ... ...зориһондоо хүрэдэг.

...эгшэ жэлдэ тэрэ ...үриһөө дунда зэргээр ...лүүтэй килограмм һү ... Байгша оной эхин... ...шо баһал һү һаалияа ... үдэртэ дээшэлүүл... ...ээ нёдондо энэ үедэ ...еэдһээ үдэртөө 110 ...илограмм һү һаадаг ...нөө 160—170 ки... ... һү абана. Жэлэй хойшо дүрбэ һара ...н бүриһөө дунда 1000 үлүүтэй кило... ...һаагаад байна.

...мартаа, үбэлэй эхеэр ...ай элбэг байхада, ...силосэй хажуугаар, ...нгүй куузику ехээр ...жэжээр хэршээд үгэ...

һэнэй ашаар һү горитой һаагааб. Үнеэдни тобир тарган байжа, хаһа сагтаа шэргээгдээд, һүтэйгөөр тугаллаа гээшэ. Юрэдөөл, үнеэн бүхэндэ тусгаар харууһан хэрэгтэй юм, — гэжэ Клавдия Васильевна хөөрэнэ.

Энээнһээ урагша фермын олонхи һаалишад һү ехээр абахамнай гээд, үнеэдээ бүри тугаллаха дүтэлтэрынь һаадаг байгаа. Нүхэр Полудень һайса адаглажа үзөөд, үнеэдээ түрэхэһөөнь 45—50 үдэр урда шэргээжэ амаруулдаг болоёл. Тиигээгүй һаа, саашадаа һү ехээр һаажа шадахагүйбди гэжэ дурадхаба. Теэд олонхи нүхэдынь тэрээниие ехэ дэмжээгүй. Үнеэдээ аяар хоёр һара шахуу соо һаангүй байбал, яагаад ехэ һү абахабибди гээ һэн.

Нүхэдтөө энээниие этигүүлхын тула, иимэ жэшээ харуулба. Тэрэнэй һүрэг соонь Малышка гэжэ яһала һүтэй үнеэн бии һэн. Тэрэниие жэл бүри үглөө мүнөө болоторынь һаадаг байба. Тиихэдэнь һая тугаллаһан аад, тэрэнь үдэрэй миин 5—6 килограмм һү үгэдэг болобо. Иимэ яяр үнеэе фермэдээ барижа байһанай үлүү, мяханда тушааһан дээрэ гэжэ фермые даагша дурадхаба. Тэрэ үнеэс түрэхэһөөнь хоёр һара урид шэргээгээд, һайса амаруулаад турша гэжэ Клавдия Васильевна дурадхаа. Нэгэрэшье тэрэ жэлдэ Малышкые һайса амаруулаад, тугаллуулба. Тэрэнь һая түрөөд байхадаа үдэрэй13—15 килограмм һү үгөө. Мүн гурбан хүхэтэй Зорька гэжэ үнеэе баһал голодоһондо гаргаха гэхэдэнь, тэрэ хүхэ дэлэнгыень һайнаар эльбээд, нидхэрээд, һаагаад үзэе гэжэ дурадхаа. Мүнөө энэ үнеэнһээнь үдэрэй 12 килограмм һүн гарана.

Зунай хүхэ ногооной үедэ сагаан эдеэ ехээр абахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тушаа Ярууның совхозой малшадай үүсхэлые һайшаан дэмжэжэ, К. В. Полудень май — сентябрь һаранuудта үнеэн бүриһөө 1300 килограммһаа бага бэшэ һү һаахаб гэһэн уялга абаа.

К. МОЛЧАНОВ,
«Прибайкалец» газетын хүдэлмэрилэгшэ.
Прибайкалиин аймаг.

ТОБШОХОНООР...

ГЕКТАРАЙ 120 ЦЕНТНЕР...

ЗАГАРАЙ. Юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлдэ «Гигант» колхозой хартаабхашан Федор Васильевич Леонов гектар бүриһөө 42 центнер ургаса хуряаһан юм. Тиин байгша ондо гектарай 120 центнер хартаабха заабол суглуулха гэһэн социалис уялга абаба.

Иимэ ехэ ургаса ургуулхын тула үнинэй хартаабхашан Ф. Леонов газараа агротехническэ эгээл һайн саг болзорто элдүүрилжэ, наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулһан байна. Удаань хартаабхаяа богони болзорто һайн шанартайгаар һуулгажа дүүргээ.

Мүнөө энэ нүхэр хартаабхынгаа полиие харууһалха хүдэлмэреэ хүсэд оньһожоруулхаар бэлдэжэ байнхай.

В. ОЗЕРОВ.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД СОГСОЛОГДОО

ТУРУНТАЕВО. Хабарайнгаа тарилга эрхимээр үнгэргэжэ байһан «Прибайкалец» колхозой механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд һаяхан согсологдобо. Эндэ һүүлэй табан үдэрэй туршада хараалагдаһан даабаряа 80 процент дүүргэһэн Карымска бригада эрхимлэбэ. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта Иркилигэй, Каменскын бригаданууд гараа.

Механизаторнууд соо һоо дуршалтай трактористнууд Ю. Реутов, А. Сумкин, В. Улукшанов, Ф. Усольцев, И. Батурин, Г. Гордов гэгшэд шалгараа.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой механизаторнууд тарилгаяа сүм дүүргэхээр шиидээд, бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байна.

А. АФАНАСЬЕВ.

КУКУРУЗЫН ПОЛИ ҮРГЭДХЭГДӨӨ

ПЕТРОПАВЛОВКА. Өөрой совхозой үнинэй кукурузашан Александр Тугариновай даажа абаһан поли Салхита гэжэ газарта оршодог юм. Нёдондо жэлдэ Александр Тугаринов Владимир Чердоновтой хамта «К-700» түхэлэй трактораар 250 гектарта намарай паар хахалжа бэлдэһэн юм. Тиин һаяхан энэ нүхэрнай кукуруза тарихынгаа урда тээ үшөө 50 гектарта паар хахалжа, полиёо үргэдхөөд, 80 тонно суперфосфат, калийна дабһа, аммиагай уһа оруулһан байна.

Мүнөө кукурузашан А. Тугаринов даажа абаһан поли дээрээ кукурузаяа тарижа дүүргэхэ дүтэлөө.

Б. ЖИГЖИТОВ.

ҺАЙНААР, САГ СООНЬ

БАМ-ай захилнуудта—үргэн харгы

Хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив Алас-Дурна зүгтэ баригдаха хүүргэнүүдэй хабсаргамал хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэтэеэ хамта БАМ-ай захилнуудые дүүргэнэ. «БАМ-ай захилнуудта — ногоон харгы» гэһэн уряа түрүүшын үдэрһөө эндэ соносхогдоо. Байгал-Амарай түмэр замай барилгада эльгээгдэхэ түмэр хэрэгсэлнүүдые һайн шанартайгаар, болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ бригаданууд мүрысэнэ.

БАМ-ай захилнуудай хэр дүүргэгдэжэ, ямар шанартайгаар бүтээгдэжэ байһые шалгаха тусхай штаб эмхидхэгдээ. Эдэ металл хэрэгсэлнүүд тусгаар технологиин ёһоор үйлэдбэрилэгдэнэ.

Байгаалиин шэмэрүүн эрхэ байдалда хэрэглэгдэхэ эдэ хэрэгсэлнүүд бэхи һайн, тусхай эрилтэдэ хүрэмэ байха ёһотой юм. Заводой мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд продукци бүтээлгын энэ эрилтэ һайнаар сахидаг болоо.

Г. А. Барлуковой даадаг комсомол-залуушуулай бригада завод соогоо эрхимлэнэ. «БАМ-ай захилые һайн шанартайгаар, болзорһоонь урид» гэһэн уряатайгаар ажалладаг энэ бригада халаанай даабари ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Заводой коллектив нёдондо жэлдэ БАМ-ай захилаар 1063 тонно түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээжэ эльгээгээ Болзорһоонь урид һаяхан ашаглалгада тушаагдаһан түмэр замай БАМ-Тында харгы барилгада заводой коллективэй оруулһан хубита бии. Тэдэнэр энэ харгы барилгада хэрэглэгдэхэ түмэр хэрэгсэлнүүдые болзорһоонь холо урид үйлэдбэрилжэ эльгээһэн юм. Шимановская станци барилгада, мүн Нижнеангарск руу түмэр хэрэгсэлнүүд эльгээгдэв. Гадна тоннельнэ 11-дэхи поездын, 8-дахи мостоотрядай захилаар 200 шахуу тонно түмэр хэрэгсэлнүүд бүтээгдэһэн байна.

Энэ жэлдэ заводой коллектив онсо шухала даабари дүүргэжэ эхилээ. Ленэ мүрэн дээгүүр баригдаха түмэр замай хүүргын хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ юм. Эдэ хэрэгсэлнүүд орёо технологитой юм. Тэрэнэй ёһоор тусхай чертежүүд хэгдэжэ баталагдаа. Эдэ хэрэгсэлнүүд 1975 ондо БАМ-ай барилгада эльгээгдэхэ юм.

Завод нёдондо жэлдэ шухала ехэ даабари дүүргээ. Заводто үйлэдбэрилэгдэн бүтээгдэһэн түмэр замай түмэр хэрэгсэлнүүд ганса Алас Дурнада, Сибирьтэ хэрэглэгдэнэ бэшэ. Неман мүрэн дээгүүрхи, Каунас город шадархи хүүргэ, Днепр мүрэнэй дэргэдэхи Лебедевка тосхон шадархи хүүргэнүүдэй хэрэгсэлнүүд эндэ бүтээгдэһэн байна.

Хойто зүгэй шэмэрүүн хүйтэн байгаалиин эрхэ байдалда баригдаха харгы, хүүргэнүүдэй хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ, бэхи һайн метиз үйлэдбэрилхэ технологи шудалагдаа. Тиигэжэ завод түмэр хэрэгсэлнүүдые хэрэгтэй хэмжүүрэй ёһоор бүтээдэг болоо. 23, 27, 33 метр утатай хэрэгсэлнүүд бүтээгдэнэ. Тэдэнэр тэрэ зандаа шэрэгдэжэ, хэрэгтэй газартаа хүргэгдэнэ. Хабсаргамал бэлэн хэрэгсэлнүүдые тодхоходо бага саг хэрэгтэй. Тиимэһээ заводой продукци богони болзор соо ашаглалгада тушаагдана.

Энэ жэлдэ заводой бүтээхэ захилнууд бүри орёо, харюусалгатай юм. Коллектив энэ даабаряа саг болзор соонь, һайнаар дүүргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. А. Барлуковой даадаг комсомол-залушуулай бригадын гэшүүд.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТҮРГЭН БОЛЗОРТО

ХУРАМХААН. Эртынгээ орооһото ургамалнуудые богони болзорто, һайн шанартайгаар тарижа дүүргэһэн Гаарганой совхозой механизаторнууд эдэ үдэрнүүдтэ 521 гектарта кукуруза тарижа байна. Түс ажахы байгша ондо бүхыдөө 2500 гектарта шэниисэ тариһан юм. Эндэ коммунистнууд Доржо Гулгенов, Сагба Ширеторов болон бусадай хүтэлбэрилдэг агрегадууд онсо шалгараа.

Совхозой механизаторнууд тарилга хэхэһээ гадна, паар хахалха хүдэлмэреэ урагшатай ябуулна. Жэшээлбэл, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Могойтын отделениин трактористнууд Михаил Тугутуров, Виктор Безбатченко гэгшэд «К-700» трактораар газар хахалхадаа халаанайнгаа даабарине 150 процент дүүргэнэ.

Манай корр.

ҺҮ ЕХЭЭР ҺААХЫН ТҮЛӨӨ

Калининай нэрэмжэтэ колхозой түб һууринда Бэшүүрэй аймагай колхозууд болон совхозуудай һаалиин фермэнүүдые даагшад, ахамад зоотехнигүүд, ахамад ветеринарна врачнууд, ахамад инженернүүд сугларжа, үбэлэй һаранuудта һү һаалгын дүнгүүд ба зунай сагта һү ехээр һааха тухай хөөрэлдэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад Алташын фермэдэ ошожо, үнеэдэй байра, ООТ-1000 түхэлэй хүргэдэг түхеэрэлгэ, үнеэ һаадаг электроагрегат хараһан байна.

Удаань дээрэ дурсагдаһан асуудалаар хүдөө ажахын управлениин ахамад зоотехник С. К. Павлов мэдээсэл хэбэ.

Энэ зүблөөн дээрэ һүнэй шанар һайжаруулха тухай хэлсэһэн байна. Гүрэнэй бэлэдхэлэй аймагтахи ахамад инспектор М. Е. Сергеев энэ асуудалаар үгэ хэлээ. Мүн Бэшүүрэй тоһоной заводой директор Д. Е. Плюснин үгэ хэлэхэ зуураа шэнэ ГОСТ-ын ёһоор һү тушаажа абадаг болохобди гэжэ мэдүүлээ.

А. УНАГАЕВ,
«Бичурский хлебороб» газетын редакторай орлогшо.

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД...

Манай колхозой таряашад, механизаторнууд хабарайнгаа тарилга хэдэн үдэрөөр уридшалан дүүргэбэ. Тиин 2983 гектарта эртын орооһото ургамалнуудые тарижа дүүргэһэн байна. Тиихэдэ тэрэнэйнгээ 1409 гектарай таряа хэрээһэлүүлжэ тариһан байна. Мүн 1284 гектарта обёос, кукурузын тарилга түлэг абажа байнхай. Хамта дээрээ 4524 гектарта орооһото ургамалнууд таригдаа.

Мүнөө ажахын овощ ургуулагшад 17 гектарта хартаабха һуулгажа эхилбэ.

Таряа тарилга дээрэ механизаторнууд Абзан Шахиров, Владимир Малатхаев, Цыбикжап Шагжиев эрхим амжалта түйлаһан байха. Эдэнэр орооһото ургамалнуудые тарилга дээрэ хабаадалсахадаа, халаан бүриингөө даабарине хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, тарилгаяа һайн шанартайгаар хэдэг байһан.

Эдэ үдэрнүүдтэ ажахын луговодууд сабшалан, бэлшээриеэ түлэг уһалжа байна. Эдэнэр тээсгэнэй борооноор 400 гектар газар уһалуулаа.

В. ГАРМАЕВ,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь
Баргажанай аймаг.

ОНШЫЕНЬ ОЛОГШОД

Улаан-Үдэ хотодо ажаһуугшад али нютагай, овощ, хартаабха амтатайб, шанар һайнтайб гэжэ һайн мэдэхэ. Тиимэһээ базаар дээдэ гү, али магазинуудта наймаалагдажа байһан овощ худалдан абахаһаа урид «хаанаһааб» гээд асуудаг заншалтай. Заганһаа гэһэн харюу дуулабал, ээлжээндэ байдаг.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой гэшүүд орооһо тарнанһаа гадна, хартаабха, овощой баян ургаса хуряажа, гүрэндэ ехээр худалдадаг, энэ һалбариһаа олзо доход горитой оруулдаг.

Овощ ургуулагшадай звенодо 17 хүн саг үргэлжэ ажалладаг. Тэдээндэ 19 гектар уһалагдадаг газар даалгагданхай, Ажахын тоосооной гуримаар ажалладаг тус бригадые РСФСР-эй габьяата агроном Ю. И. Лютаева табаһахи жэлээ хүтэлбэрилнэ. Эбтэй зэтэй энэ коллектив жэл бүри тогтууритай баян ургаса хуряажа, бэлэдхэлэй пунктда 1600—1800 центнер овощ тушаадаг юм. Гүрэндэ огородой эдеэ худалдаха табан жэлэйнгээ даабари үлүүлэн дүүргэхээр зоригжонхой. Бригадын олонхи гэшүүд овощ ургуулха агротехникын заабаринуудые агрономһоо дутуугүй шудалһан, ажалай баян дүршэлтэй гэрэй эзэн эхэнэрнүүд. Жэшээлхэлэ, З. К. Филиппова, А. К. Федорова, А. В. Максимова болон бусад овощ ургуулагшаар 20 гаран жэлдэ хүдэлнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө баян дүршэл, онол арга залуушуулда дуратайгаар дамжуулан үгэдэг. Бидэ һаяхан эндэ хүрэжэ, бригадын ажал хүдэлмэритэй танилсабабди.

— Бидэнэй таридаг овощ олон янзын юм, —гээд Юлия Ивановна хэлэнэ. — Жэл бүри 18—19 гектарта капуста, помидор, үгэрсэ, столовын свекло, укроп, редис, мангир таридагбди. Мүнөө жэлдэ гектар бүриһөө 154 центнер ургаса абажа, гүрэндэ 2900—3000 центнер овощ худалдаха зорилготойбди, — гээд бригадир өөһэдынгөө онсо арга, ажалаа эмхидхэл тушаа хөөрэжэ үгэбэ.

Колхоз парнигуудые зүбөөр хэрэглэхэ асуудалда гол анхарал хандуулдаг. Эндэ жэлэй дүрбэн сагта ажал замхадаггүй. Намартаа участок дээрэ гектарай 40—50 тонно наг шэбхэ гаргагдадаг. Тэрэнь хабар болотор обоолоотой хэбтэдэг, Хабарай игаабари дулаан үдэрнүүдэй тогтоходо, шэбхээ бульдозероор бутаргажа, нэгэ жэгдээр тараадаг. Газараа хахалхынгаа урдахана гектар бүридэ 3 центнер азотно-фосфорно үтэгжүүлгэ оруулагдана. Мартын 20-доор парнигуудаа бэлдэжэ эхилдэг. Эртын капустын үрэһэ апрелиин 15-һаа эхилжэ рассадада тарина. Энэ үедэ парнигууд бэлэн болонхой, шэбхэнь хүсэд халанхай байдаг. Эртын капустын 45 рама бэлдэгдэнхэй. Рама бүхэндэ 1000 рассада ургуулагдана. Мүнөө эртын капуста тарилга түлэг дундаа ябажа байна. Бүхыдөө 14 гектар, тэрэ тоодо «Белорусская-1» сортын үрэһөөр 2 гектарта эртын капуста таригдаа. Бригадын гэшүүд редис, укроп, морхооб, мангираа тарижа дүүргэхэеэ байна.

— Овощой баян ургаса хуряахын тула хэдыдэ, ямар хаһада рассада һуулгахада таарамжатай байһые хараада абаха хэрэгтэй, — гээд, Юлия Ивановна Лютаева хөөрэнэ. — Бидэ эртын капустын рассада таригдаһаар 45—50 хоногой үнгэрһэн хойно полидо һуулгадагбди.

Бригадада «Т-25» түхэлэй трактор, уһа сүршэдэг. «ДДН-70» түхэлэй түхеэрэлгэ, овощ тарихаар тааруулагдаһан «СОН-2,8» сеялкэ бии. Ушар иимэһээ рассада һуулгаха, бусад ургамалнуудые тариха хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулагданхай.

Б. ЖАМБАЛОВ.
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Тарилгын талмай бэлдэгдэжэ байна.

Авторай фото.

ХОЁРДОХИ УҺАЛАЛГА

Март һарын 20-һоо хойшо үнгэрһэн хоёр һара соо Хүрбын совхозой сабшалан, таряалан дээрэ шэбхэ зөөхэ, минеральна үтэгжүүлгэ тарааха, газар уһалха хүдэлмэри эршэтэйгээр яуулагдаа. Мүнөөшье энэ ажал замханагүй.

Энэ үе соо бүхыдөө 4391 тонно шэбхэ хээрэ гаргагдаа. Тэрэнэй хахадынь сабшалан дээрэ зөөгдөө юм. Тиихэдэ тарянай газарнуудта 862 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа гэхэ гү, али 1784 центнер тиимэ үтэгжүүлгэ гансахан тарянай газарай хүрьһэндэ оруулагдаа. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, габшагай хоёр һара соо хэгдэхээр хараалагдаһан ажал хүсэндөө хүргэгдөө.

Хабар эртэнһээ хойшо луговодууд сабшалан дээрээ гараад хүдэлжэ, мүнөө 2.216 гектар газар нэгэ дахин уһалагдаад, тэрэнэй 25 гектарыень хоёрдохёо уһалжа захалба. Мүн 4 бүлүүр станци үдэр, һунигүй хүдэлгэгдэжэ. Һүүлэй гурбан хоног соо 116 гектар газар уһалагдаа. Эдэ үдэрнүүдтэ луговодуудай 12 звено даажа абаһан газараа түлэг уһалжа байна. Илангаяа бэрхэ луговодууд Д. Раншаев, М. Шевченко гэгшэдэй звенонууд һайнаар хүдэлнэ.

А. МИТНИКОВА,
совхозой хүдэлмэрилэгшэ.
Хоринин аймаг.

НҮХЭД Д. Ф. УСТИНОВ, И. В. КАПИТОНОВ ҺУНГАГШАДТАЯА УУЛЗАБА

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутатда кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Дмитрий Федорович Устиновтай Владимирска областиин Ковровско һунгуулиин округой һунгагшадай уулзалга майн 30-да Ковров хотын В. А. Дегтяревой нэрэмжэтэ соёлой байшан дотор болобо.

Ковров хотын гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. К. Коновалов уулзалга нээгээ.

Депутатда кандидадай этигэмжэтэ нюур — инженер-машина бүтээгшэ Ю. М. Сазыкин Д. Ф. Устиновай ажаябадалай зам ба ажалай намтар тухай хөөрөөд, энэ кандидадтаа һунгалтын үдэр бүгэдөөрэн дуугаа үгэхыень округой бүхы һунгагшадые уряалба.

Ковров хотын ажалшад, бүхы совет хүнүүдтэл адляар, политическэ ба ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда һунгалтые угтажа байна. Предприятинуудай коллективүүд КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлэй вахтада жагсаад, түсэбтэ даабаринуудаа, социалис уялгануудаа найдамтайгаар дүүргэнэ, үлүүлэн дүүргэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Удаа тээнь, сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, Д. Ф. Устинов үгэ хэлээ.

* * *

РСФСР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Подольско городской һунгуулиин округто хабаатай (Московско область) предприятинуудай түлөөлэгшэд майн 30-да «Октябрь» гэжэ соёлой шэнэ ордон дотор суглараа.

Тус округһоо депутатда кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Иван Васильевич Капитоновтой уулзалга эндэ болобо.

Партиин Подольско горкомой нэгэдэхи секретарь Л. Г. Мельников һунгалтын урда тээхи суглаае нээгээ. Депутатда кандидадай этигэмжэтэ нюур — Калининай нэрэмжэтэ механическа заводой слесарь И. Т. Самохвалов И. В. Капитоновой ажаябадалай зам, ажалай намтар тухай хөөрэбэ.

Уулзалгын үедэ үгэ хэлэгшэд коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй кандидадуудта һунгалтын үдэр бүгэдөөрэн дуугаа үгэхыень һунгагшадые уряалаа.

(ТАСС).

„САЛЮТ-4" ПРОГРАММЫН ЁҺООР НИИДЭНЭ

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). Космонавтнууд Петр Климук, Виталий Севастьянов «Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станци дээрэхи хүдэлмэриингөө зургаадахи үдэрэй туршада албанай тус тус түхеэрэлгэнүүдые элдэб оршон байдалда шалгаха, саашадаа хэгдэхэ шэнжэлгэнүүдэй зорилгонуудые хараада абалсан, научна аппаратура тааруулха техническэ туршалгануудые хэбэ.

Замбуулинай лаборатори дотор олон янзын шумуулнууд ба ургамалнуудтай холбоотой биологическа, биолого-техническэ шэнжэлгэнүүд хэгдэжэ эхилээ. Космонавтнар биологическа зүйлнүүдтэй блогуудые термостадууд соо табиһан һоһгино ба горохой ургуулагдаха «Оазис» гэжэ амһартые тааруулан тодхоһон байна.

Нүхэд Климугай ба Севастьяновай бэеынь элүүр, тэнхээ тамир һайн ябана. Станциин түхеэрэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ, таһалганууд соохи байдал газар дээрэхидээ дүтэрхы байлгагдана. Станциин таһаяганууд соохи уларилай параметрнүүд гэбэл: температураiь — Цельсеэр 20 градус, шуһанай дараса — ртутиин столбигой 800 миллиметр, агаарайнь шииг 60 процент болоно.

«Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станциин ниидэлгын программа амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна.

...НЗЭГЫ ...ЯСХАЛАН

...хэд Л. И. Брежнев, ... Подгорный, А. Н. Ко... нүхэр Людвик Свобо... телеграмма эльгээбэ, ...дэ социалис Чехослова... ...аша туһада асари ехэ ...олго гаргаһанай түлөө ...йнгоо үндэр дээдэ шаг... хүртэһэнтэйнь дашаулан, тэрэниие халуу... амаршалба.

... дүү хоёр арадай ха...арисаа бэхижүүлхын ...хэһэн бүхы юумэнүү... түлөө дайшалхы со..., хани нүхэр Л. Свобо... совет коммунистнуу... совет хүнүүдэй гүнзэгы баясхалангые совет хү...рилэгшэд элирхэйлэн ...уулаа. **(ТАСС).**

...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...И. С. БАЛЬЖИНИМАЕВТА, И. К. ДЕМИНДО РСФСР-эй ГАБЬЯАТА ЮРИСТЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

...циалис хуули заршам бэхижүүлхэ хэрэгтэ габьяа... байһанайнь түлөө:

РСФСР-эй ГАБЬЯАТА ЮРИСТЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО:

Бальжинимаев Бато-Мунко Самагановичта — Буряа... АССР-эй юстициин министрэй орлогшо.

Демин Иннокентий Хрисанфовичта — Буряадай ...-эй Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой арадай ... түрүүлэгшэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

...ква, 1975 оной майн 30.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭ

1957 ондо найман класс дүүргээд, Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой вагон-хабсаралгын цехтэ шэрдэгшын шабяар хүдэлжэ эхилһэн юм. Энэл газартаа мүнөөшье ажаллаһаар. Богонихон болзор соо шэрдэгшын мэргэжэл шудалаа, эмхидхэхы шадабаритай байһандаа, бригадираар томилогдоо.

Нүхэр Тодоевагай хүтэлбэрилдэг бригада жэгдээр хүдэлжэ, продукциинь эрхим шанартай байдаг юм. Ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг, цехэй эхэнэрэй советтэ олон удаа һунгагдаа, коммунис ажалай ударник солотой. «1974 ондо социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Мария Намсараевна Тодоевагай ажал хэрэг харуулһан хэдэн баримта эндэ дурдабабди.

Вагон-хабсаралгын цехэй шэрдэгшэдэй участок. Эндэ бултадаа эхэнэрнүүд ажалладаг. Вагонуудые гоёожо, гарһаа гаргадаг улад эдэнэр байна. Эдэнэрэй ажалдаа байхадань, эндэ ерэгдээ. Цехэй газаа нэгэ вагон дотор хоёр бригада, тэрэ тоодо нүхэр Тодоевагай бригада вагоной дотор талые жэлэжэ, шэрдэжэ байба. Мария Намсараевна минии асуудалда тон хуряангы харюу үгэнэ.

— Барилгын 3-дахи училищи дүүргээд, эндэ ерэжэ ороһоор, мүнөө болотор ажаллагдана, — гэбэ.

Юугээрээ шалгархадань, энэ хүниие Буряадай АССР-эй дээдын зургаанда түлөөлхөөр нүхэдынь зууршалаа хаб. Ямар хүн хаб гэһэн асуудалда харюу абахын тулада хамта хүдэлдэг нэгэ нүхэртэнь хандабаб. Хоёр-хоёр бригада (8—8 гү, али 10—10 хүн) нэгэ вагоной зөөсоохиие шэрдэдэг гуримтай. Мария Намсараевнаһаа нэгэ жэл хойно эндэ ороһон Вера Николаевна Скрынник хоёрдохи бригадыень даажа, 17 жэлдэ хамта хүдэлжэ ябана.

В. Н. Скрынник: Мария бидэ хоёр үеын хоёрбди. Юумэ хэхэдээ даамайгаар хандадаг хүн юм. Хэһэн ажалынь хододоо эрхим шанартай байха. Манай хоёр бригадын ажал хамта дээрээ сэгнэгдэжэ, абтадаг ха юм даа. Тиимэһээ манай бригаднуудай нэгэшье хүн муугаар хүдэлхэ ёһогүй. Ондоогоор хэлэхэдэ, бидэнэр бэе бэеынгээ ажал шалгажа ябадаг зон гээшэбди. Бодоод үзэгты. Ажал хэһэнэйнгээ зэргээр, тэрэнэй шанарай зэргээр салин абадаг байнабди. Эрхим шанартай продукци тушаахадаа, 15—20 процентээр түлбэримнай нэмэдэг. Тиимэһээ шанарай түлөө али тухайгаар тэмсэһэмнай ойлгосотой бэзэ. Энэ талаараа Мария бидэ хоёрой бригада үгэеэ ойлголсонхой, тамираа мэдэлсэнхэй зон гээшэбди. Хамта хүдэлжэ ябахада, найдамтай тулгууритай, һайн, үнэн сэдьхэлтэй нүхэр юм.

Аян замда ябагшадта һайн эрхэ байдал байгуулдаг, тэдэнэрэй нюдэ баярлуулха, баяртай соготой замдаа ябахын тулада бухы юумэ хэдэг байнабди.

Бүхы юумэн дууһан бэлэхэнээр бүтэшэхэ гэжэ яахань һэм даа. Элдэбын ушар болоол ааб даа. Манай участок хүрэтэрөө вагонууд заһабарилгын олон шата дамжан ерэдэг гээшэ. Ямар нэгэн участогта һаатал болоод, манай ажалай хойшо татагдаха ушаршье хаа-яа болохо даа.

Иимэ һааталай болоходо, суглаа зүблөөн дээгүүр шүүмжэлэлсэхэ сагшье гараха. Теэд яахабши, ажал гээшэмнай тиимэ ха юм.

Үсөөншье хүнүүдтэй хадаа коллективүүд гээшэ аабзабди даа. Мариягай бригадынхид эбтэй, ходо суутаа ябадаг, түрэһэн үдэр гэхэ мэтын һайндэрнүүдээ хамтаараа тэмдэглэдэг, зундаа бултаараа голой эрье ошожо амардаг зон юм. Маанадай бултанай багша, маанадые ажалда һургалсаһан Анастасия Антоновна Кастрикина манай хоёр бригадынхидай эхэ гээшэ. Жэл болоод, амаралтада-пенсидэ үдэшэхэбди.

Бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ, ажалша, нягта, һайн тулгууритай нүхэр — иимэл даа минии хамта хүдэлдэг Мария Тодоева.

Иимэ бэрхэ хүнүүдэй ажал хамтархадаа, зуугаад шахуу хүдэлмэришэдтэй шэрдэгшэдэй участогай хүдэлмэриие урагшатай болгодог байна бшуу. Эдэнэрэй коллектив түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэдэг, түрүүшүүлэй зэргэдэ ябадаг юм. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ 7 һарын туршада завод соогоо энэ участогай хүдэлмэришэд 1-дэхи, 2-дохи һууриида гараһан байна. Заһабарилгын предприятинуудай мүрысөөндэ һалбари дотороо шэрдэгшэдэй участок үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэн дотороо 1-дэхи һуури эзэлжэ. 1000 түхэригэй шанда хүртөө һэн. Һара бүри түсэбөө дүүргэдэг, майһарынгаашье түсэб үлүүлэн дүүргээ.

Мария 18-тайһаа эндэ хүдэлнэ. Тиин хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой. Юугээрээ иимэ болооб гэхэдэ, ажалаараа, сэдьхэл зүрхөөрөө. Энээниинь нүхэдэйнь этигэл найдабари гэршэлжэ байна. Мария Намсараевна Тодоева Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар коллективһээ дэбжүүлэгдээ. Юрэнхыдөө Тодоевтоной бүлэ барилгашан мэргэжэлтэй улад байна. Үбгэниинь Аркадий Самбарович Тодоев «Бурятцелинстрой» трестын 173-дахи ПМК-да хүдэлдэг. Дүтын аймагуудта малай байра барилсадаг мастер юм.

Вагон соо шэрын үнэр гутана. Эдеэлхэ саг ойртонхой. Мария Намсараевна бултандаа оошор абахаяа столово тээшэ шэглэбэ.

Хамтаараа бүхы юумэ хэжэ һурамхи болоһон хүнүүд коллективэйнгээ тала харадаг байна. Тиин багашье, ехэшье коллективүүдэй ажал нэгэдхэхэдээ, ниитын баялиг улам бэхижэдэг шуу. Хамтын хэрэгэй тала хараха, бэе бэедээ туһалха гээшэ совет хүнэй онсо шэнжэ шанар болонхой. Теэд энээнээ үдэр бүри амилдаг агаартал адли балай ойлгохоошье болинхой гээшэ хабди гэжэ бодоһоор цех тээшэнь шэглээ һэм.

Д. ЖУГДУРОВА.

МАГТААЛТАЙ ТОГООШОД

УОЯН. БАМ-ай барилгашадай бодхоогдожо байһан тосхондо хүрэжэ ерэбэл, элдэб янзын урья лозунг, плакадуудай хаа хаанагүй үлгөөтэй байхыень заабол харахат. Эндэ гол түлэб барилгаяа һайнаар, түргэн болзорто дүүргэжэ тушааха гэһэн уряанууд тон хурсаар бэшэгдэнхэй.

Барилгашадай тосхоной эгээл саада захада оршодог ногоон брезентээр хушагданхай хоёр ута майхан гэр газаа талаһаа нүгөөдүүлһээ үлүүсэ шэмэглэгдэнхэй харагдана. 572-дохи СМП-гэй Уояндахи участогай начальник Николай Тимофеевич Базаревай мэдүүлһэнэй ёһоор, энэ майхан гэрнүүдэй нэгэндэнь эдеэ хоолой магазин, нүгөөдэдэнь хамтын столово түхеэрэгдэнхэй байба. Эндэ Ленинград тоһоо ерэһэн гурбан залуу басагад барилгашадайнгаа үдэрэй хоол бэлдэнэ. Тэдэнэй нэгэн Надежда Роот ахалагшанъ хэбэртэй, тогоошон Надежда Лаврингтовичто хандан:

— Бригаданууд ерэхэ дүтэлбэ. Хилээмэеэ зүһэжэ бэлдэгты, — гэнэ.

Энэ столоводо зургаан басагад хоёр халаанда ээлжээлэн ажалладаг юм. Тэрэ үдэр Надежда Роот гэгшын хүтэлбэрилдэг халаанай тогоошод үдэрэйнгөө эдеэ бэлдэжэ байгаа.

— Столоводотнай хэды хүн эдеэлдэг бэ?

— Заримдаа 200 гаран болоно. Дунда зэргээр 130—150 хүн хооллодог.

— Суудхэдээ хэды дахин хоолоо үйлнабта?

— Гурба дахин. Үглөөгүүр 7 час 30 минутада, үдэр 12 часта, үдэшэ 6 часта ерэжэ эдеэлэгшэ.

— Нүгөөдүүлынь хаана хоолоноб?

— Өөһэдөө майхан гэртээ бэлдэгшэ. Эдихэ хоолоо Уоянай гү, али эндэхи магазинһаа абадаг.

— Юрэнхыдөө хүдэлмэришэд эдихэ хоолоор хэр хангагданхайб?

— Муу гэхын аргагүй. Баанхатай мяхан, һүн эндэмнай элбэг, таһалданагүй. Гансал һаянай дулааржа захалхаһаань хойшо үхэрэй, гахайн мяхан хоморлоо. Тиихэдэ хилээмээр хангалга заримдаа таһалдана. Уояндахи хилээмэ баридаг пекарни бага. Өөрын пекарнитай болоо һаа, һайн һэн, — гэжэ Надежда Роот харюусана.

Барилгашадтай хөөрэлдэхэдэ, эндэ ажаллажа байһан тогоошон басагад хүдэлмэришэдэйнгөө найдабарида хүрэмөөр эдеэгээ бэлдэдэг байна. Бултадаа шахуу тогоошон басагадаа магтан хөөрэнэд. Гэбэшье барилгашадай гомдол юуб гэхэдэ, мүнөө хүрэтэр хартаабха, эртын ногоон мангир, овощоор хангагданагүй.

Дурсагдагша барилгашадай тосхоной столово магазин хоёрой хоорондо хоёр томо холодильник һуулгагдаа. Мүн электро-пеэшэнгүүд тодхогдонхой. Тиимэһээ түргэн гутаха эдеэ хоол хадагалха яһала аргатай болоһоншье һаань, эрилтэнь хүсэд хангагданагүй.

— Үдэр бүхэндэ консервэлэгдэһэн шүлэ уухада заримдаа һонёо бууршахаар. Улюнхаанай бааазһаа мяха асарха арга хэрэглэгдэнэгүй. Һаядаа эдэ дутагдалнууд дары усадхагдаха байха, — гэжэ ахалагша прораб Анатолий Александрович Стасюкевич найдангяар мэдүүлнэ.

Бидэнэй хөөрэлдэһөөр байтар хүдэлмэришэдэй үдын хоолой хаһа эхилжэ. Ленинградһаа ерэһэн залуу барилгашад столово соогоо һубарин оробо.

— Басагад, маанадые түргэн эдеэлүүлэгты. Арбан нэгэн хүмди, — гээд залуу бригадир хүбүүн Владислав Лебедев дорюунаар лүүлгана.

Уданшьегүй Дмитрий Ривманэй хүтэлбэрилдэг бригада ерэжэ, столдо һуурияа эзэлбэд. Хүдэлмэришэдтэ эдеэ табижа байһан тогоошон басаган Мария Иванова Владислав Ивановто хандан:

— Славка, урид эдеэлхээр

Кабанскын аймагай Оймороой совхозой һаалишад партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэжэ шиидэбэ. Корсаковска һаалиин фермые дүй дүршэлтэй үнинэй һаалишад Ольга Павловна Тапханова, Кристина Михайловна Суворова гэгшэд социалис мүрысөөндэ ходо шалгаржа ябадаг. Тэдэнэр жэл бүри үнеэн бүриһөө 2600 килограмм һү һааха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Ольга Тапханова; Корсаковска МТФ-гэй һүрэг үнеэд бэлшээридэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фотс.

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРЕЭР ХӨӨРЭЛДЭБЭ

Аймаг дотор эмхидхэгдэһэн агитпунктнуудые даагшанарай, мүн һунгуулиин сомоной ба сельскэ комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй нэгэ үдэрэй семинар КПСС-эй Хурамхаанай райком үнгэргэбэ.

РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, мүн нютагай Соведүүдэй һунгалтада бэлдэлгын үедэ һунгуулиин сомоной, сельскэ комиссинуудай хэхэ хүдэлмэри тухай, һунгалтые эмхитэйгээр үнгэргэхэ тушаа аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой секретарь А. Ф. Гергесов семинар дээрэ тодорхойгоор хөөрэбэ. «Һунгалтада бэлдэлгын үедэ ниитэ ойлгууламжын хүдэлмэри улам һайжаруулха тухай» асуудалаар партиин райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша М. Ж. Борхонов элидхэл хэбэ.

Семинарай түгэсхэлдэ КПСС-эй райкомой секретарь К. П. Бадмаев үгэ хэлэжэ, аймагай һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудалда онсо тогтоһон байна.

Б. ДАРМАЕВ.
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

АТЕИСТНҮҮДЭЙ СЕМИНАР

Партиин Түнхэнэй райкомой лекционно зал соо лектор-атеистнүүд, партком болон эхин парторганизацинуудай секретарьнар, уригдаһан эрдэмтэд сугларав.

Атеистнүүдэй семинар-зүблөөн дээрэ партиин райкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагша В. Ж. Зандеев «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор хүн зоной дунда ябуулагдадаг атеистическэ пропаганда тухай, мүн тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» гэһэн элидхэл хээ.

Эртэ урда сагай шажан мүргэл тухай Зүүн Сибиринн технологическа институдай багша М. Д. Зомонов, мухар һүзэгэй үлэгдэлэй шалтагаанууд тухай Буряадай филиалай эрдэмтэн М. Г. Брянский хөөрэбэ. «Знание» бүлгэмэй Буряадай организациин правлениин атеизмын соведэй хүтэлбэрилэгшэ В. П. Мотицкий социологическа шэнжэлэлгын дүнгүүд тухай хөөрэбэ. Атеизмын пропаганда һайжаруулха тухайда семинарта хабаадагшад һанамжа, дурадхал оруулһан байна.

Семинарай хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагшын орлогшо П. Т. Манзаров хабаадалсажа, үгэ хэлээ.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

ҺУНГАГШАД НАЙДАНА

Майн 21-нэй үдэр «Пограничный» совхозой түб Хяагтын-Адаг тосхоной соёлой байшан соо хүн зон багтажа ядатараа сугларба. Эндэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, тус совхозой Харанхын һү һаалиин фермые даагша Цындэ-Сурун Дашиевна Замбалаева һунгагшадтаяа уулзаба.

Депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур, ажалай ветеран Яков Иванович Лазарев нүхэр Замбалаевагай намтар болон тэрэнэй ажал хүдэлмэри тухай тобшохоноор элидхэжэ, һунгагшадые танилсуулаа. Цындэ-Сурун Дашиевна энэл нютагта түрэһэн, хүмүүжэһэн, ажаллажа байһан хүн болоно. Һүүлэй арба гаран жэлэй туршада энэ совхозой мал ажал дээрэ һаалишанаар, һаалиин фермые даагшаар ажаллана. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг фермэ 9-дэхи табан жэлэй туршада жэл бүри бүхы ажалаараа аймаг соогоо түрүүлжэ ябадаг.

Нүхэр Замбалаевагай Буряадай АССР-эй габьяата малшан гэһэн хүндэтэ алдар солотой, ажалай шэн габьяагай түлөө медаляар шагнагдаһан байна.

Уулзалга дээрэ үгэ хэлэгшэд, совхозой парткомой секретарь Н. Ш. Дашиев, һунгагшад Д. Б. Очиров, Б. Ц. Эрдынеев, М. Н. Черепанова болон бусад республикын Верховно Соведэй депутадта кандидат Цындэ-Сурун Дашиевна Замбалаева һунгагшадайнгаа этигэл найдабариие харюулжа лаб лэ шадаха байха гэжэ хэлэбэд.

Хяагтын-Адаг тосхондо бүрин түхеэралгатай типовой интернат барилгада туһалха, Улаан-Үдэ—Хяагта гэһэн маршрудаар ябадаг автобусуудай нэгые Хяагтын-Адаг тосхондо ородог болгохо тушаа асуудал табиха гэхэ зэргэ захяа хүсэлэлтэнүүдые депутадта кандидадта һануулан дурадхабад.

Үгэ хэлэгшэд июниин 15-да арадай кандидадай түлөө бүгэдөөрөө һаналаа үгэхыень һунгагшадые уряалһан байна. Мүн иимэ уулзалга Харанхы тосхондо болоо.

Манай корр.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Ц. С. ОЧИРОВАЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, арадай гэгээрэлэй органуудта, нютагай Соведүүдтэ олон жэлэй туршада һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Захааминай аймагай Үлэгшэнэй ажалшадай депутадуудай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Цыпэ Санжиевна **Очировае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ,
Соведүүдэй байшан.
1975 оной майн 30.

НОГОО УРГУУЛХА АГРОТЕХНИКЭ ТУХАЙ

Мэргэжэлтын зүбшэл

Саашадаа бүхы адууһа малһаа ашаг шэмэ улам ехээр абадаг болохо, мал ажалай продукци гүрэндөө үшөөл ехээр худалдахын тула, түбхын түрүүн һайн шанартай, шэмэтэй бодосуудаар элбэг үбһэ тэжээл бардам хүрэхөөр бэлэдхэдэг болохо асуудал жэлһээ жэлдэ тон хурсаар табигдадаг болоно.

Илангаяа сабшалан, бэлшээриин газараар элбэг манай Буряадай республикада үбһэ ногооной ургасые эрид дээшэлүүлхэ, үбһэнэйнь шанарые һайжаруулха арга боломжо тон ехэ. Жэшээнь, колхоз, совхозуудта мүнөө 2 миллион шахуу гектар бэлшээри бии гэжэ тоологдоно. Гадна үшөө 1742 мянган гектар ехэ уһа намаг болоһон, ёһоор хэрэглэгдэдэггүй газар бии.

Иимэ ехэ газарые һайнаар ашаглажа, хатааха аргатайень хатаагаад, хүрьһыень элдүүрилээд, олон жэлэй ногооной үрэһэ таряад, ургасыень зүбөөр харууһалаад, үбһэ ургуулжа шадаа һаа, эрхим шанартай тон ехэ тэжээл абтаха байна. Муу ургасатай, уһа намаг болоһон, хүлэрэ газарые шэнээр ашаглахада хэгдэһэн гаргаша яһала түргэнөөр ашаяа харюулдаг юм.

Энэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ республика дотор тусхай оньһожоруулагдаһан отряд, бригада, звенонуудай хүсөөр удаан болзорто хэрэглэгдэхээр һайжаруулагдаһан сабшалан, бэлшээри бии болгогдожо эхилэнхэй. Саашадаа тиимэ сабшалан, бэлшээри дээрэ олон жэлэй ногоо тариха хүдэлмэри бүрил үргэнөөр хэгдэхэ зэргэтэй.

Тиимэһээ эгээн түрүүн ажахы бүхэн олон жэлэй ногооной үрэһэ суглуулжа абаха, тэрэнээ саашадань олон болгожо, һайжаруулагдамал сабшалан, бэлшээриие улам үргэдхэхэ ёһотой.

Манай эндэ малда шэмэтэй һайн, ехэшье ургаса үгэдэг гэжэ тоологдодог костёр безостый, Сибириин волоснец гэхэ гү, али гуран гэжэ ногоон, мүн хяаг, арбагар залаатай житняк, үнэгэнэй һүүлшүү залаатай (лисохвост) ногоон, «Онохойская-6» гэдэг хүсы үбһэн, «Сретенский-1» гэдэг донник гэхэ мэтэ олон жэлэй ногоонууд ехээр дэлгэрэнги гээшэ.

Эдэ таримал ногоонууд үбэлэй хүйтэндэ яһала тэсэмгэй, ган гасуурташье ехэ булигдадаггүй юм. Манай Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станцида, мүн республикын зүгы үсхэбэрилдэг ажахынуудташье олон жэлэй ногоон горитойхон газарта ургуулагдажа, тэдэнэй үрэһэн сохигдожо абтана. Тиихэдэ Захааминай ажахынуудта гол түлэб костёр безостый ногоон, Яруунада — волоснец, Хэжэнгэ, Хоридо — таримал хяаг, житняк ногоон ургуулагдана. Костёр безостый ногооной үрэһэн Шэтын областиин «Беклемишевский» совхозһоо худалдагдажа абтаһан байна.

Эдэ олон жэлэй таримал ногооое хаана, ямар газарта, хайшан гэжэ ургуулхаб, ямар агротехникэ хэрэглэхэб гэжэ хэдэн үгэ хэлэлтэй.

Костёр безостый ногоон өөдөө 1 метр хүрэтэр үндэрөөр ургадаг. Эшэнь дороһоо өөдэ үзүүртээ хүрэтэр һаглагар үдхэн намаа набшаһатай байдаг юм. Намар хожом болотор ногоон зандаа байдаг дээрэһээнь тэрэниие хүйтэнцэг болоторшье сабшажа, үхэр малда нэмэлтэ тэжээл болгон эдюулхэдэ таатай. Тэрэниие гол мүрэнэй эрье зубшуулан тарихада, газарайнь уһанда абтаашье һаа, 72 үдэр хүрэтэр уһан соо байхадаашье хосордоггүй. Буряадай хүдөө ажахын станцида ургасыень жэлдээ хоер дахин сабшахада гектарай 189 центнер нойтон ногоон гарана.

Урдань намаг байһан аад, хатаагдаһан, хүлэрэ болоһон газарта энэ ногоо таряад, тэндэнь үшөө үтэгжүүлгэ оруулха, уһалха хэрэгтэй. Хоёрдохи жэлһээ ургасыень сабшажа, комбайнаар амяарлан хуряахада, гектар бүриһөө 4 центнер үрэһэн абтадаг юм.

Волоснец сибирский ногоон үндэрөөр, доошоо ганхалзаһан томо залаатайгаар ургадаг. Газарыень һайнаар уһалаад байгаа һаа, зун соо хоёр дахин сабшахада, гектарай 129 центнер ногоон намаа абтана. Энээниие доболиг, бага хужармагтай газарта тарихада һайн. Шэтын областиин, мүн манай Яруунын аймагай ажахынууд волоснец ногооое тарянай газарта ургуулхада экономическа талаар ашагтай, нэгэдэхеэр, үрэһэн абтадаг, хоёрдохёор, һайн һолоомо суглуулагдадаг. Тэрэниие дан доро, уһанда абтадаг газарта тарихада, удангүй үгы болошодог юм. Энэ ногооое уһалагдадаг, һайжаруулагдаһан бэлшээри дээрэ тарихада зохисотой. Ургасынь хойноһоо һайнаар харууһалаад байбал, тариһаар хоёрдохи жэлдээ гектарай 3—4 центнер үрэһэ үгэнэ.

Хяаг ногоон (пырей бескорневищный) баһал манай эндэ эгээл дэлгэрэнги ургамал болоно. Тэрэ диилэнхидээ добо газарта ургадаг. Тиигэбэшье һайнаар уһалаа һаа, гектарай 118 центнер хүрэтэр ургаса үгэнэ. Үрэһэ абаха гэбэл, тариһаар хоёрдохи жэлдэнь комбайнаар хуряаха ёһотой. Саг сооНь яаража абаагүй һаа, үрэһэниинь эртэ һайража унашадаг.

Житняк үзүүраараа һагсагар үдхэнөөр ургадаг, ган гасуурһаашье ехээр айдаггүй, ямаршье хүрьһэтэй — элһэлиг, бага шулуутайшье газарта тарихада өөрэгүй ногоон юм. Малай эдихэ, гэшхэхэдэшье муудадаггүй. Манай туршалгын станцида энэ ногоон гектар бүриһөө 136 центнер ургаса, 3—6 центнер үрэһэн абтадаг. Һайжаруулагдаһан бэлшээри болгохо, илангаяа хонидые адуулха тала, бага хужартай газарта житнягые ондоо ногоонтой холижо тарихада таарамжатай.

Лисохвост луговой гэдэг ногоон шииигтэй, гол мүрэн, нуурай эрье шадархи уһанда абтадаг газарта тарихада һайнаар ургана. Энэ ногоон хабар эртэ гараад, үрэһэниинь июнь соо эдеэшэдэг. Тиигээд тэрэнь хожом болотор унадаггүй. Доогуураа үдхөөр ургадаг дээрэһээнь тэрэниие гар хажуураар сабшахада болоно.

«Онохойская-6» сортын хүсы үбһэн үниниһөө хойшо Забайкалида гол түлэб сабшалан дээрэ ургуулагдадаг ногоон юм. Тэрэниие сабшалан дээрэ, тарянайшье газарта өөрыень холисогүйгөөр, мүн ондоошье ногоонтой холижо тарихада, арбан жэл соо ургадаг байна. Газарыень һайса уһалаад, үтэгжүүлээд, ургасыень хоёр сабшажа абахада, гектарай 100 үлүүтэй центнер ногоон хуряагдана. Хүсы үбһэнэй үрэһэ ургуулжа абахын тула орёо нарин агротехникэ хэрэглэхэ ёһотой. Хаһа сагтаа хура бороо ороһон, дулаан байһан жэлдэ республикын урдуурхи аймагуудта хүсы үбһэнэй үрэһэ ургуулжа абаха арга бии.

Донник хоёр жэлдэ ургадаг ногоон. Үндэрынь хоёр жэл соо 2 метр болотороо ургана. Хатаагдаһан намаг, хужармагтай газарта тарижа, ногооень сабшаад, силос дараха, үбһэнэй гурил болгоходо таатай юм.

Республикын олонхи аймагуудта уһа намаг хатаажа, хүлэрэ газар элдүүрилжэ, һайн сабшалан, бэлшээри болгохоор дайда ехэ гэжэ хэлээ һэмди. Тиимэ газарые түрүүн хатаагаад, элдэб боролжо бургааһыень үндэһөөрнь сэбэрлээд, болдогыень отолоод, хахалха ёһотой. Хахалхын урда БДТ-2,5 түхэлэй дисктэй борной шэрэхэдэ һайн. Удаань хүндэ дисктэй борной хэдэн дахин шэрэжэ, дэгнүүлыень хэршэхэ, хүндэ волокушаар дээгүүрхииень тэгшэлхэ байна. Тиигээд томо катогоор хүрьһыень нягтаруулан даруулха шухала. Манай туршалгын станциинхид Ивалгын голдо намаг хатааһан, хүлэрэ болоһон газарые хахалаад, түрүүшын 1—2 жэлдэ тэндээ обёос, хара таряа, ешмээн, горох обёос хоёрой холисые тарижа, ургасыень ногоон зандань хуряана. Тиихэдэ газарайнь хүрьһэн бэхижэдэг. Уһалагдадаг газар һаань, ногооной үрэһые майн 10 болотор тариха ёһотой. Хура бороогүй, уһалха аргагүй байгаа һаань, зунай бороогой орохо үеэр (июниин һүүл багаар, июлиин хоёрдохи 10 хоног болотор) тариха байна. Үрэһэ тарихынгаа урда газарыень буртаг үбһэгүй сэбэр байлгаха, хэрэгтэй болоо һаань, дахиншье хахалха ушартай. Хабар эртэ ногооной үрэһэ тарибал, газарыень хушаха ургамал (покровно), гол түлэб ешмээн, тариха юм. Түрүүшын жэлдэ олон жэлэй таримал ногоон удаанаар ургадаг. Энэ үедэ тэндэ таригдаһан ургамалынь олон жэлэй ногооое түрүүшээр халхалжархидаг. Тиигэбэшье тэрэнь буртаг үбһэнэй гарасые нилээд һаатуулна. Саашадаа буртаг үбһыень олон болгохогүйн тула тэрэниие ходо сабшажа хаяха ёһотой. Илангаяа КИР-1,5 түхэлэй агрегат хэрэглэжэ, буртаг үбһые ногоонойнь ургасатай адли болотор сабшаха юм.

Гектар бүхэндэ 30—35 килограмм үрэһэ хэжэ, СЗТН, СУТ түхэлэй ороһо болон ногоо таридаг сеялкээр үрэһэ хаяха болоно. Томо үрэһэтэй ногоон һаань, тэрэниие покровно ургамалай үрэһэнтэй суутань, харин жэжэ үрэһэн һаань, амяараа хайрсагта хэжэ тарихада һайн. Ногооной үрэһэ гүйхэндэ, доошоо 5 сантиметртэ, хэрбээ ондоо покровно ургамалтай холижо тарибал, ногооной үрэһэ 2 сантиметртэ тарихада болоно. Һүүлдэнь хүрьһыень заатагүй нягтаруулха шухала. Ногооной газартаа һайнаар үндэһэлхэ, түргэнөөр ургахын тула гектар бүридэ 20—30 тонно шэбхэ түрүүн оруулха ёһотой. Мүн дисктэй борной шэрэхэдээ, нэгэ мүһэн гектарай 45—60 килограмм азотно үтэгжүүлгэ оруулаад, һүүлдэнь гектарай 60—90 килограмм суперфосфат үрэһэн хамта оруулалсахада ... Удаадахи жэлнүүдтэнь ... раа уһалхын урда фосфор болон калийна үтэгжүүлгэ РУМ түхэлэй агрегадаар сададаг юм. Энээнэй ... тэндэ таригдаһан ... мүн таримал ногооной ургаса 2,5—3 дахин ... шэлдэг.

Хээрын сабшалан, бэлшээриин газараар бага ... нуудта олон жэлэй ногоон тарялан дээрэшье ургуулж болоно. Илангаяа тайгын ёһоор эдеэшэдэггүй ... уларилтай Захааминай, ... ный аймагуудта тарянай газарта ногоо ехээр ургуулбал зохисотой. Тарялан дээрэ олон жэлэй ногоо ургуулхадаа, таряа таридаг ... агротехникэһээ нэгэ ... ондоо байхэ.

Олон жэлэй ногооной ургасые намар сабшаад, үрэһэн абаха һаа, юрын сэноуборочна комбайнаар унагаагаад, подборщигтой комбайнаар суглуулжа сохидог. Үрэһэнэйнь гээгдэхэгүйн тула тусхай түхеэрэлгэ тодхоохо ёһотой. Үрэһээ сушилкада абамсаараа, тэрэниие сэбэрлэхэ байна.

Муу ургасатай ... ашаглан, үрэжэлыень ... лүүлжэ, олон жэлэй ногоо тарихада, хэгдэһэн гаргашань 2—3 жэл соо хариу ... лагдадаг. Тиигэбэл ... хэндэшье хэрэгтүй ... хэдэн мянган гектар ... аша үрэ ехэтэй һэн.

М. БАШИН...
Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ.

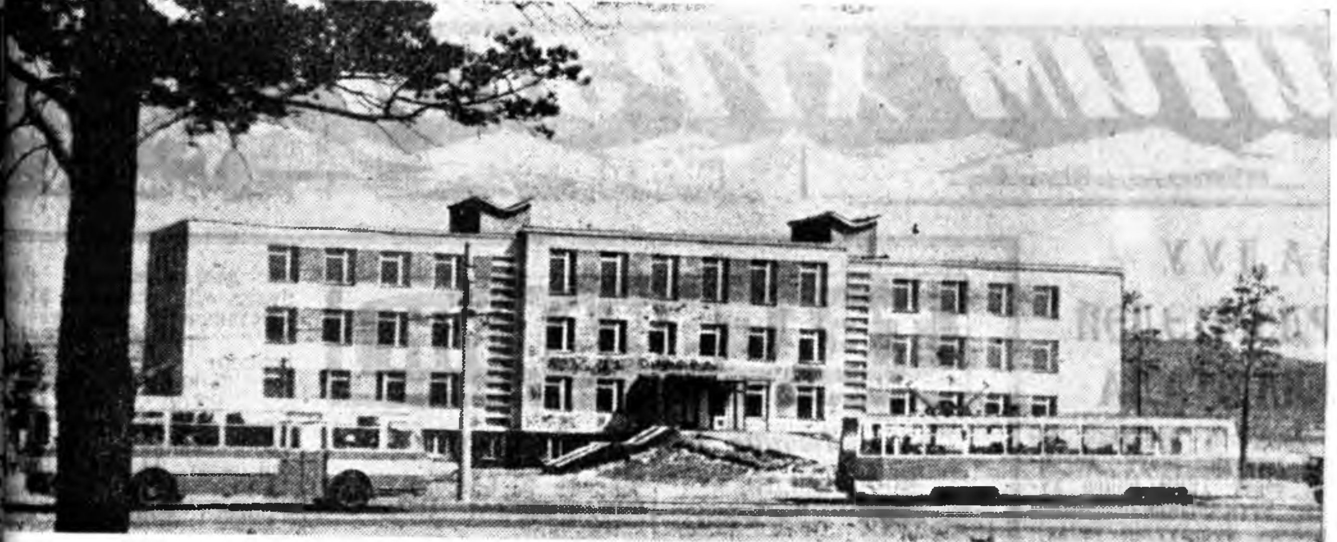

Һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр

АНИГДАШАГҮЙГӨӨР ХУБИЛАА

лаан-Удэ хотымнай тэг лаһаа гараһан автобус ишьегүй Үдэ голой хүүргэтүүр гараад, нэгэ хэды шаа ябамсаараа зүүн зэ нугаран шуумайна. ни хажууда Түнхэн нюдаам ерэһэн Гарма нүхэрһууна. Мяха-консервын бинадта хүдэлдэг хүбүүн тэрэ айлшалжа ерэнхэй. гээд лэ тэрэмни:

— Энэ мантан томо байхэзээ баригдааб? Энээн юун байдаг юм? Нимэ р, гоё һайхан гэрнүүдые барина гээшэб? — гэхэ эр һураад һаланагүй. ю үгэжэ үрдинэгүйб.

— Соёлой институт, ужба» кинотеатр, Зүүнбириин технологическа ститут, СССР-эй Наукадай Академиин Сибириин лениин Буряадай филай байшан... Табан жэурда ябахадам, энээгээр ндээ тала дайда байгһэн. Ямар түргөөр нимэ юумэн баригдашадаг юм эб. Хоёр нюдөөрөө хагүй һаа, яашье үнэншэхэ байгааб. — гэжэ байжа мни намдаа хэлэнэ.

нэхөөрөөшье республикнай түб хотын Октябрьрайон богонихон болзортон түргэнөөр хүгжэн а. Хэдыхэн жэлэй турэ эндэ 8-дахи автобаза, байрын-коммунальна хын министерствын стройтрест», харгы зауправлени, республикын пидемстанци, (1-дэ зураг) ванна-прачечкомбинат, ДОСААФ-ай убликын комитет, профүүдые зохёодог хэдэн итут бии болоо, предти, организаци, эмхи аануудай, институдуусоёл культурын, элүүхамгаалгын хэдэ хэдэн байшангууд, байрын үүдэй олон кварталнууд оогдоо.

рилга илангаяа 1971 . РСФСР-эй болон Буай АССР-эй Верховно дүүдые, нютагай Советые һунгаха һунгалтын ээр үргэн далайсатайхэгдээ. Тэрэ гэһээр ахи. 20-дохи, 20-дохи 40-дэхи, 41-дэхи, 43-да-44-дэхи кварталнууд бажа, бодожо эхилээ һэн. ээ 4 жэлэй урда эндэ дабхар оройдоо 3 гэр а һаа, мүнөө дала гаран томо байрын гэрнүүд баригдаад байна. Энэ саг соо шэнэ байрануудта 2500 гаран гэр бүлэ оронхой.

Шэнэ кварталнуудта хүнэй эрилтэ хангаха эмхи зургаанууд олоор байгуулагданхай. Квартал бүхэндэ магазин, столово, аптекэ, сберкасса, хэлхеэ холбооной отделени, хүүгэдэй саад, ясли гэхэ мэтэ нээгдэнхэй. Һүүлэй хэдэн жэлэй турша да райондо тус тустаа 1260 һурагшадай һураха, һайн түхеэрэлгэтэй кабинедүүдтэй, мастерскойнуудтай, столовонуудтай дүрбэн дунда һургуули, хүүгэдэй 4 саад, ясли, хэлхеэ холбооной 4 отделени, 4 сберкасса гэхэ мэтэ барилганууд баригдажа ашаглалгада үгтөө.

Байрын гэрнүүдтэй хамта, предприяти, организацинууд залуу хүдэлмэрилэгшэдэй байха хамтын байра олоор барина. Жэшээлхэдэ, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг завод 560 хүдэлмэрилэгшэдэй байха хамтын байра баряа. Тэндэнь хүнүүдэй эрилтэ хангаха, тэрэ тоодо столово, аптекэ, сберкасса, поликлиникэ, хэлхеэ холбооной отделени гэхэ мэтэ бии. «Бурятэнерго» баһал нимэрхүү хамтын байра баринхай.

Октябрьска райондо барилгын хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Ябаһан лэ газарта ашаа үргэдэг кранууд харагдана. 20-дохи, 43-дахи кварталнуудта тус тустаа 280 хүүгэдэй байха саад баригдажа байна. 45-дахи квартал болохо газарта городой больницын комплекс (3-дахи зураг) баригдана. Тус комплексдо 300 оронтой больница, 1200 хүнийе нэгэ үдэр үзэжэ гаргаха поликлиникэ, эдеэ хоол бэлдэхэ байра, шэнэ, һайн түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаһан кабинедүүд, лабораторинууд, ажахын таһаг гэхэ мэтэ байха. Энэ комплекс 1975 оной һүүл багаар ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдана.

Энэ районой поселогуудаар барилга ехээр хэгдэнэ. Һүүлшын һунгалтаһаа мүнөө болотор эндэ хэдэн шэнэ поселогууд бии болонхой. Поселогууд Жданово, Сосновый, Никольский, Октябрьский, Южный танигдахаар бэшээр хубилаа.

Буряадай барилгын управлениин СМУ-1 райондо барилгын хүдэлмэри бүтээнэ. Эдэнэр эрхим һайн, дүй дүршэл ехэтэй барилгашад юм. Жэшээ болгон Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан П. С. Кушнаревой бригадада хүдэлдэг Д. Ц. Раднаевые абаад (дундахи зураг) үзэе. Энэ нүхэрнай Баргажанай Баян-Гол нютагһаа ерэжэ, барилгашан болоһоор 15 жэл болоо жо байна. Энэ саг соо шулуушанай, модошо дархашанай, бетонщигой, хабсаргагшын мэргэжэл шудалаад, түрүү зэргэдэ ябадаг юм.

Ажалшадай ажабайдалда аргагүй ехэ аша туһа хүргэжэ байгаа барилгашад район соогоо ехэ хүндэтэй болонхой. Тиимэһээл эндэхи арад зон болохоёо байгаа һунгалтада олон барилгашадые нютагай Советүүдэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлээ. Городой болон районой Советүүдэй депутадта кандидадуудаар комплексно бригадын бригадир Л. Н. Кузнецов, штукатуршан-шэрдэгшэд О. Ф. Шульгина, Н. А. Дегтяренко, Л. С. Овчинникова, шулуушадай бригадирнууд П. В. Леонов ба бусад дэбжүүлэгдээ.

Районой хүн зон 20 гаран мянгаар олон болоо.

Буряадай АССР-эй Верховно Советые һунгаха Трубачеевскэ, Тобольско, Ключевской, Сосновско гэжэ дүрбэн шэнэ округ. Улаан-Үдын городской советые һунгаха аяар 16 шэнэ округууд нэмэхэ.

Ц. СУБАНОВ,
манай корр.
О. БЕРЕЗКОВОЙ фото.

ШЭНЭ НОМ

„СҮХЭ-БААТАРАЙ ОРОН“

үгэдэ найрамдаха Монарад уласай тогтон хүгнһөө хойшо гүрэн түтуйлалта, илалта туагуухэ пролетарска зохёолшо А. М. Горьо эхилээд, нэрэтэй соолохон совет литерауд өөһэдынгөө найгануудсоо бэшэһэн юм. Тэрэшэлэн манай дшье уран зохёолшод амсараев, Ж. Тумунов, Базарон, Ш. Нимбуев эд магтаал, шүлэг, дууа зорюулаа. Мүнөө эй тоодо буряад уран лой дунда үеын поэт т-Рэгзэн Намжилов бобо. Тэрэнэй бэшэһэн э-Баатарай орон» гэжэ Буряадай номой хэблэһаяхан гараба.

нгол орондо ТАСС-ай спондентээр хэдэн жэл үдэлхэдөө, шэнэ Монтемые тон онсо, өөргүнзэгыгөөр тайлбарилшадаа. Монгол ороной үеын ажабайдал, тэнлоожо байһан хубилалдые, хүн зонойнь урые үнэн зүбөөр поэт лаа гэжэ тэдэ шүлэгйнь гаршагуудые мэдэхээр. Жэшээлхэдэ «СҮХЭ-БААТАРАЙ ИАЙ ДЭЭРЭ», «АДУУР БАЯН АДААЦАГ АГ», «ГУБИИН ГУРСАЙХАН», «АЙЛАЙ АН ҮШӨӨЛ ХАРАГАГҮЙ», «МОНГОЛДАЙ МОРИД ХУР», «БЭЛШЭЭРИ ДЭЭ», «ТОГТОХО ГУАЙН г. м. Гадна шүлэг эй доро табигдаһан газар уһанай нэрэ (Улаан-Баатар, Дунда Сайн-Шанд, Сэлэнгэ, аймаг болон бусад) шүлэгэй географиин байһые гэршэлнэ. эд нёдондо монгол зоной шэнэ гүрэн түтогтоһоор табин жэлэй һур жабхалантайгаар лэжэ байхадань, монгол-совет арадуудай аха дүүгэй холбоое, интернациональна хани барисаае магтан дуулаһан номые уншахада, зүрхэ сэдьхэлдэ һайхан, урматай зохид байна. Жэнхэни буряад хэлээр бэшэгдэнхэй, тодо хурса поэтическэ образуудтай, шүлэг бүхэндөө тааруу формотой найруулгануудтай ном болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ шүлэгүүдэй олонхинь «Буряад Үнэн» газетэдэ, «Байгал» журналда, мүн номууд соошье толилогдоһон юм. Ушар иимэһээ тэдэнэй зарим нэгэнтэй уншагшад танилсажашье болоһон байха ёһотой. Тиигэбэшье һаань, тэдэнэй эрхим дээжэ боломоор нэгыень буулгажа, уншагшадай анхаралда табия.

СЭДЬХЭЛЭЙ ҮНГЭ

Сагаан һэеы, гэр
нээлгэтэй үүдээрээ
холоһоо танине
даллаха!
Сагаан шарахан
сайгаа шанажа,
ээдынь хүрэһөөр
аягалха;
Сагаан эдеэгээр
дүүрэн табагаа
удаадань асаржа
табиха;
Сагаан буурал
үбгэжөөл үдэшэжэ
гарахадаа, юрөөл
айладхаха.

Энэ шүлэгэй энэ тэрэ юумэнь һайн гэжэ тоолоодшье яалайб. Энэмнай багаханшье һаа, гүн ехэ удхатай зохёол байна бшуу. Монголшуулай һайн һайхан сэдьхэл, ёһо заншал тухай ямар гоёор домоглоноб!

Энээндэл адли уран зохидоор найруулагдаһан шүлэгүүд тус ном соо олон.

Эдээнһээ ондоошье шүлэгүүд соонь уран гоё образууд бии, тэдэнэй зарим нэгыень бүхы бадагаарнь буулгамаар байна:

...Амилхада хүндэ,
Агаарта бүгшэм халуун,
Ашаатай тэмээн,
хүн зон, машинад
һүндэлнэ.
Ажа амидаралай
агуу һудаһан
таһарнагүй...
(«Сайн-Шандын
оршондо»)
...Аглаг һайхан
Адаацаг нютагай
Агтын унагад
Андагаар хурдан...»
(«Адуугаар баян Адаацаг нютаг»)
«...Буугай дууе
мэдэхэгүй
Буганууд эндэ хононо...»
(«Богдо уулын буганууд»).

Энэ номые нэгэ томошог поэмэ түгэсхэнэ. Тус уянгата поэмэ шүлэгшын ажабайдалай намтартай нягта холбоотой гэжэ һанахаар. Хоёр хүбүүдэй эхэнь «Хурабша, хайша, зүүнһээ хургаяа холоһон» ёһотойл буряад эхэнэр болоно. Колхоз — хамтын ажалай тогтоходонь, үгытэй ядуухан нэгэ айлай түрүүлэн ороһон тухай домоглоно. Тиигээд лэ нилээдгүй олон жэлнүүдэй үнгэрһэн хойно түрэһэн гараһан тала дайдаараа айлшалхадаа, тэндэ болоһон асари ехэ хубилалтануудые хаража, манай поэт барагдашагүй баяртай!

Баяртайб! Сэдьхэлни
ханаа.
Багташагүй ехэ
һониитойб.
Хүнды сээжэм
хүнхинэнэ
Хүхюун дуугаар. дүүрэн.
Хүрин зүрхэм сохилно
Хүнэй жаргалаар
дүүрэн.
Аляа заахан
тоомгүйшүүлэй
Аниргүй болоторынь
дуулахаб.
Аха заха
томоотойшуулай
Аярхан шагнатарынь
дуулахаб!

Үнэхөөрөөшье тэрэ дууниинь хонгёошье, ирагуушье, гоёшье байба. Харин эдэ һайхан дуун, шүлэгүүд соонь зарим нэгэ таарамжагүй үгэнүүд ушарна. Ном соо юрын буряад уншагшадай бэлээр ойлгохоор бэшэ монгол үгэнүүд хэрэглэгдэнэ, тэдэнэй доронь ажаглалта хэбэл, һайн байгаа.

Цыден-Жап ЖИМБИЕВ,
уран зохеолшо.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

МАХАНОВ М. Ф., Мухар-Шэбэрэй ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, Мухар-Шэбэрэй аймагай һунгуулиин Түгны 116-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ГАЛУШЕВСКАЯ Г. А., Улаан-Үдын «Хүндэлэлэй «Тэмдэг» ордента «Электромашина» заводой электомеханическа цехэй хүдэлмэрилэгшэн, Улаан-Үдэ хотын һунгуулиин Стеклозаводской 9-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

МАКСИМОВ Л. А., Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ, Түнхэнэй аймагай һунгуулиин Түнхэнэй 137-дохи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

МАДЫЕВА Л. Д., Буряадай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министр, Баргажанай аймагай һунгуулиин Баргажанай 50-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

РИМ. (ТАСС). Ороной профсоюзна томо нэгэдэлнүүдээр — ВИКТ, ИКПТ ба ИСТ-ын федерацяар зарлагдаһан, профсоюзуудай эхин эмхинүүдэй ниитэ национальна 2-дохи конференци Италиин Римини хотодо нээгдээ. Предприятинуудай 1200 шахуу делегадууд ба һалбаринуудтахи профсоюзуудай түлөөлэгшэд энээндэнь хабаадана.

БОНН. (ТАСС). Германиин Компартиин правлениин президиум коммунистнуудта харша баталамжануудые буруушааһан эрид буруушаал мэдүүлбэ. Тиимэ баталамжанууд конституци сахин хамгаалха федеральна захиргаанай эндэ тунхаглаһан тоосоон дотор дурдагдаһан байна. Тэрэ тоосоон «Ажалшадай хүсэл эрмэлзэлые Германиин Коммунис партиин сэхэ шууд хамгаалдаг ябадалда эсэргүү хархис хүсэнүүдэй харюу болоно» гэжэ президиумэй мэдүүлгэ дотор сэгнэгдэнэ.

БЕЙРУТ. (ТАСС). Катаиб гэдэг баруунай үзэлтэй партиин фалангистнуудай ба палестинынхидэй хоорондо һаядаа болоһон зэбсэгтэ тулалдаануудай һүүлээр Ливанай ниислэлдэхи оршон байдал удаа дараалан заһаржа байна.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-гай тагнуулай түбэй управлени Канадын территори дээрэ нюусаар ябуулга хэнэ гэһэн баримтануудые Канадын засагаархидай мүрдэжэ заһалһан тухай мэдээсэл «Вашингтон пост» газетэдэ тунхаглагдаа.

БОНН. (ТАСС). «У-2» гэжэ американ тагнуулай холо дээгүүр ниидэдэг реактивна самолет Баруун Германиин газар дээрэ, Винтерберг хото шадар, ГДР-эй хилэһээ 100 шахуу километртэ усалтан унаа. Пилодынь һууритаяа хамта һурэжэ буугаад, Висбадендэхи американ сэрэгэй госпитальдо абаашагдаһан байна. Самоледой унаһанай һүүлээр уданшьегүй тэндэхи ойе США-гай сэрэгэй алба хаагшад хүреэлээд, тэрэнэй унаһан газарай дүрэ зураг буулгагшадһаа фотопленконуудыень хуряажа абаа.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Холбоото Штадуудтахи ажалгүйшүүл айхабтар түргэнөөр олошорон, шэнэ городууд ба бүхэли штадуудта таража байнхай.

США-гай ажалай министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ажалгүйшүүлэй угаа түргэнөөр олошоржо байһан районуудай тоо апрель һарада дахинаа ехээр нэмэжэ, 127 болоһон байна.

БРЮССЕЛЬ

НАТО-гай СОВЕДЭЙ СЕССИ

ТАСС

Хойто-атлантическа союзай соведэй сесси майн 29-дэ НАТО-гай штаб-байра соо, Брюсселиин оршондохи Эвере гэжэ хотодо нээгдээ. Тус бүлэглэлэй гэшүүн гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонор энээндэ хабаадахаяа ерэнхэй. НАТО-да хабаатай 14 ороной президентнэр ба премьер-министрнүүд эндэ сугларба. Харин Франциин президент ерээгүй, тэрэниие гадаадын хэрэгүүдэй министр түлөөлнэ.

США-гай мүнөөнэй президент Дж. Форд НАТО-гай соведэй сессидэ түрүүшынхеэ хабаадажа байна. Энэньшье тушаан болоһон ушар бэшэ. Зүүн-Урда Азида мэдээжэ хубилалтануудай болоһоной һүүлээр Америкын Холбоото Штадууд сэрэгэй-политическэ гол ябуулгануудаа Баруун Европодо эрхилдэг болохо, Хойто-Атлантическа бүлэглэлдэхи хүтэлбэрилхы үүргээ бэхижүүлхэ гээд США-гай эрмэлзэжэ байһан үедэ мүнөөнэй сесси эхилээ.

Гэхэ зуура, уг зорилгоёо туйлаха гэһэн США-гай оролдолго хүсэлэлгэнь хэдэ хэдэн бэрхэшээлнүүдтэй ушарна. Юуб гэхэдэ, США-гай ба тэрэнэй Баруун Европодохи ханинарай хоорондын олон жэлэй зүришэлдөөнүүд политическэ ба сэрэгэй харилсаанай элдэб асуудалнуудта хамаадана. НАТО-гай соведэй мүнөөнэй сесси капитализмын оронуудта тохёолдоод байһан экономическа ехэ кризисэй оршон байдалда сугларба.

РАБАТ

СОВЕТ—МАРОККЫН ХАРИЛСААН ХҮГЖЭНЭ

ТАСС

Харин оронуудта худалдагдахаар хуряагдаһан эртын овощ ба цитрусовэ ургамалнуудые хадагалхаар харагдааша промышленна холодильник ашаглалгада оруулалгын баяр Мароккын Касабланка гэжэ ехэ портдо болобо. Экономическа ба худалдаа наймаанай харилсаан тухай Совет-Мароккын хэлсээнэй үндэһөөр, 6 мянган тонно багтаасатай дүрбэн камератай шэнэ холодильник совет мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар баригдаа. СССР-һээ ерэһэн хабсаргагшад, электригүүд, технологууд, автоматчигууд Мароккын хүдэлмэрилэгшэдтэ дүй дүршэлөө дамжуулба.

Мүнөө совет мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар үшөө нэгэ иимэ холодильник Мароккын Агадира портдо баригдажа байнхай.

ЛИССАБОН

ЛИССАБОНДО ЖАГСААЛ БОЛОБО

ТАСС

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй революционно политическэ хараа бодолые дэмжэһэн оло мянган хүнэй хабаадалгатай ажалшадай жагсаал эндэ болоо.

Португалиин Коммунис партиин үүсхэлээр энэ жагсаал эмхидхэгдэһэн байна. Португалиин демократическа хүдэлөөн ба арадай социалис фронт гэдэг партинууд, мүн профсоюзууд энээндэ хабаадаба.

Үргэн ниитэ арад зоной ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй холбоое бэхижүүлхэ, революционно хүгжэлтэ хангаха уряатай тугуудые, транспарантнуудые бариһан демонстрантнууд Португалиин ниислэл хотын үйлсэнүүдээр ябажа, Революционно Соведэй суглаа хэжэ байһан Президентын ордон хүрэтэр ошоһон байна.

Революционно Соведэй гэшүүд суглаагаа таһалан, президент Ф. Кошта Гомеш түрүүтэй эдэнэр балкон дээрэ гаража, жагсаалда хабаадагшадые амаршалба.

Һанал нэгэтэй байһанайнь түлөө президент Ф. Кошта Гомеш зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй ба революционно Соведэй үмэнэһөө дэмжэжэ, сугларагшадта баяр хүргөө.

Луис Корваланиие сүлөөлхэ эрилтэ табина

Генерал-гориллануудай политикые Чилиин үргэн ниитэ хүн зон эрид буруушаана. Эдэнэй хархис муухай ябуулгаар урбалта хэгдээ. Зэбсэгтэ хүсэнүүдтэшье тэдэнэндэ дураа гуталга улам үргэдэнэ.

Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэхын түлөө, Чилиин арадай зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ хабаадаһанайнгаа түлөө түрмэнүүдтэ хаагдаһан Луис Корваланиие, тэрэнэй нүхэдые дары сүлөөлхэ эрилтэ табинабди гээд Эб найрамдалай Бүхэвенгриин Соведэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Италиин Болонье хотодо митинг боложо, Чилиин арадай тэмсэлтэй һанал нэгэтэй байһан тухайдаа мэдүүлээ. (ТАСС).

КОПЕНГАГЕН

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлээ эдэбхижүүлхэ

ТАСС

Гитлеровскэ коалицида эсэргүү бусад оронууд ба фашизмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдтэй хамта Советскэ Союз Гитлеровскэ Германиие һамна бута сохилгодо ехэ хубитаяа оруулһан байна. Даниин Компартиин ЦК-гай эндэ болоһон пленум дээрэ иигэжэ тэмдэглэгдээ.

Социалис оронуудай эдэбхитэйгээр бэелүүлдэг эб найрамдалта политика уласхоородын шахардуу байдал һуларуулгада нүлөө үзүүлнэ.

Империализмын ба милитаризмын хүсэнүүдые вьетнам арадай илаһые Даниин Коммунис партиин ЦК-гай пленум һайшаан амаршалба.

ВЬЕНТЬЯН

ЛАОСОЙ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН БУРУУШААЛГА

ТАСС

Һүүлэй үедэ Лаосто болоһон ушар хэрэгүүд орон доторхи засаг захиргаание патриотическа хүсэнүүдэй эзэмдэн абаһан ябадал болоно гэжэ баруунай номнолой баталалгые Лаосой национальна нэгэдэлэй Саг зуурын правительство эрид буруушаана гээд Информациин министерствын гүрэнэй секретарь Удай Суваннавонг мэдүүлээ. 1973 оной февраль һарада гар табигдаһан Лаосто эб найрамдал һэргээхэ ба национальна эблэрэлгэ туйлаха тухай хэлсээн хадаа патриотическа фронтын ба Вьентьянай урдын правительствын зононуудые нэгэдүүлхэ гэһэн удхатай гэжэ Удай Суваннавонг тэмдэглэбэ. Патриотическа фронтын сэрэгэй частьнуудай Вьентьянай зоныn хотонуудта орохо хэлсээе бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ шэнэ амжалта болоно гэжэ тоолохо хэрэгтэй гээд гүрэнэй секретарь мэдүүлээ.

У. Суваннавонг пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Коалиционно правительство арад зоной байдал һайжаруулхын тула хэдэ хэдэн шиидхэбэринүүдые абаа гэжэ тэмдэглэбэ.

СИБИРИИН ЭДИР УРАН ЗУРААШАД

ХҮҮГЭДЭЙ уран зурагай һургуули ородой суута уран зурааша Василий Иванович Суриковай эхэ нютаг Красноярск хотодо 65 жэлэй турша соо хүдэлжэ байна.

— Нэгэтэ би энэ һургуулиие дүүргэһэн хүм, — гэжэ тэрэнэй директор Гунар Ульманис намда хэлээ һэн.— Россиин үнинэй энэ һургуулиие тэрэ хорёод жэлдэ хүтэлбэрилжэ байна. Дүй дүршэл ехэтэй багшанар уран зурагай онол оншодо, композицида багашуулые һургадаг, искусствын түүхээр ном заадаг юм.

Уужам зэнхэгэр таһалгануудай нэгэн соо гоё һайхан стенд табигданхай. Тэрээн дээрэ иигэжэ уншаа һэм: «Хүндэтэ Василий Иванович, уран зурагай түрүүшын һургуулиин Сибирьтэ нээгдэһэнтэй дашарамдуулан, красноярскынхид Таниие, нютагайнгаа хүниие, халуунаар амаршална».

— Энэ бэшэг 1910 оной январь һарын һүүл багта тэрэ үеэр Суриковай ажаһуудаг, ажалладаг байһан Москва хотодо Красноярскһаа эльгээгдээ һэн, — гэжэ Гунар Ульманис хөөрэнэ.— Түрүүшын һурагшадай спиисогто анхаралаа хандуулагты. Оройдоол 25 һурагшад: таряашанай нэгэ хүбүүн, хасаг булын нэгэ хүбүүн, харин бэшэниинь нютагай чиновнигуудай, дворянуудай үхибүүд байгаа. Түрүүшын табан жэлэй турша соо һурагшадай тоо оройдоол нэгэ хүнөөр нэмэһэн юм.

Мүнөө 325 хүн уран зурагай һургуулида һураһа. Һуралсалайнь болзор—дүрбэн жэлэй.

Сибириин мүнөөнэй байдалые тодо хурсаар, үнэн зүбөөр харуулха гээшэ эдир зураашадай хүдэлмэриин гол темэнь болоно. Эдэнэр элдэб мэргэжэлтэй хүнүүдэй дүрэ, шэнжые зураглана. Уласхоорондын выставканүүдһээ, конкурснуудһаа һурагшадай абаһан олон тоото дипломуудые Ульманис намда харуулаа һэн. 1973 ондо Чехословакида нээгдэһэн хүүгэдэй уран зурагай уласхоорондын выставкэ дээрэ хоёрдохи классай һурагша Ира Семенюта нэгэдэхи һуури эзэлээ бэлэй. Чехословакида 12-той Сергей Овсянниковай «Орошон» гэжэ зурагайнгаа түлөө абаһан диплом мүн лэ эндэ хадагалагдана. Японодо эмхидхэгдэһэн «Совет социалис «Сибирь» гэһэн выставкэдэ 38 зураг табигдаһан байгаа. Сибириин эдир зураашадай бүтээлнүүд Америкын Холбоото Штадуудта, Индонезидэ, Филиппинэдэ, Польшодо, Канадада, Сиридэ, Румынида, Ливанда табигдажа харуулагдадаг түүхэтэй.

Хорёод онуудай эхеэр В. И. Суриков Москваһаа нютагайхидтаа бэшэгүүдые эльгээхэдээ, түрэл Красноярскмнай үндэр соёл болбосоролтой хото болоһой гэжэ хүсэдэг байгаа. Уран зурагай һургуулиин нээгдэһэн ушар энэ замда түрүүшын алхам болоно гэжэ тэмдэглээ һэн. Агуухэ уран зурааша Василий Суриковай хүсэл эрмэлзэл бодото дээрээ бэелээ. Мүнөө Сибириин уран зурагай һургуулинуудта (иимэ һургуулинууд Абакан, Норильск, Канск, Черногорск, Минусинск хотонуудта бии) олон зуугаад бэлигтэй бэрхэ үхибүүд һураһа.

Борис ИВАНОВ
(АПН)).
Красноярск.

Саяанһаа Витим хүрэтэр

Июниин 1—үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын Үдэр

ХҮҮГЭДЭЙ ХОНГЁО ЭНЕЭДЭН

Үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын үдэр зунай эхин һарада дэмы тогтоогдоогүй ёһотой. Юуб гэхэдэ, нажар сагай һайхан үедэ энэ үдэр ехэ таараха байна бшуу. Имэл үедэ хада уулаар, тала дайдаар сэсэгүүд һалбаржа, шугы бургааһан набшаһалжа, үзэсхэлэн гоё хаһа буужа ерэдэг. Имэл үедэ бишыхан үхибүүд зунай сагай зулгы наранай хурса тулада нааршаан игаажа, соготой хүхюун наадаяа эхилнэ, уһанда шунгана, гол горхоной эрьеэр «город, хотонудые» шабараар бодхооно.

1949 ондо Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин тогтоолой ёһоор энэ Үдэр тогтоогдоо һэн. Тэрэ гэһээр энэ Үдэр жэл бүхэндэ тэмдэглэгдэжэ, эб найрамдал, амгалан байдалай, социальна дэбжэлтын, үхибүүдэй зол жаргалай түлөө тэмсэлые шангадхаһан, тэрэнэй жагсаалые нягтаруулһан үдэр болоо ха юм.

Манай орон дотор үхибүүдые хамгаалха, тэдэниие зол жаргалтайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ анхарал хандуулагдана.

Гансахан манай Улаан-Үдэ хотын микрорайон бүхэндэ һургуули, хүүгэдэй саад, яслинууд бии ха юм. Тэдэнэй нэгэндэ — Советскэ районой 52-дохи саадта ороод үзэе.

Ужам һаруул таһалганууд соо үхибүүдэй хонгёо енеэдэн замханагүй. Нэгэ таһалга соо хэдэн бишыхан хүбүүд суглараад, наадаанай машинануудые урилдуулна. Тэдэнэр хожомоо хэд болохоб? Үнэхөөрөөшье, гайхамшагта инженер, ухаалан зохёогшод болохо аалам. Тэрээндэнь һэжэг үгы. Эдэнэрэй ерээдүйнь тон һайхан.

Байгша оной энэ хабар бүхы дэлхэйн хүн түрэлтэн совет арадай агууехэ һайндэр — Илалтын 30 жэлэй ойе тэмдэглэээ. Энэ Илалта хадаа дэлхэйн хүн түрэлтэниие фашизмһаа абараа, үхибүүдэй зол жаргалай, хонгёо хүхюун енеэдэнэй ходо зэдэлжэ байхын түлөө шэрээгдээ ха юм.

52-дохи саадта дүрбэн бүлэг үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ. Тэдэнэй нэгэ бүлэгынь мүнөө намар түрэл саадтаяа хахасажа, һургуулиин богоһо алхаха юм.

Саадые даагша Нонна Павловна Калашникова игэжэ хөөрэнэ:

— Үхибүүдые һайнаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ имэ ехэ анхаралай хандуулагдажа байхада, бидэнэр, хүмүүжүүлэгшэдэй харюусалга айхабтар ехэ болоно. Манай дүй дүршэлтэй хүмүүжүүлэгшэд Софья Григорьевна Агапова, Галина Сергеевна Солдатенко болон бусад хүүгэдые элүүр энхээр, хүхюун, налархай зантайгаар хүмүүжүүлхые оролдоно.

...Нонна Павловна Калашникова хүүгэдэй саадта хүдэлжэ эхилһээр нилээд үнихэн боложо байна. Тэрэнэй оролдосото ажалые гүрэн түрэмнай үндэрөөр сэгнэжэ, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаа һэн.

Нэгэ таһалга соо ороходомнай, аалин номгон байдал үзэгдэбэ. Бишыхан һандалинууд дээрэ һууһан үхибүүд амияа доро таташанхай. Ленин багша тухай хүмүүжүүлэгшын хөөрөөе анхаралтайгаар шагнана. Зүб даа. Эдэнэр Ильич багшын захяа заабариие нарин нягтаар дүүргэжэ, агуу багшадаал адляар һураха. Эдэнэр коммунизмда ажаһууха хүнүүд болохо.

52-дохи саад Улаан-Үдэ хотын эгээл һайн саадуудай тоодо ородог юм. Энэ саадай хүмүүжүүлэгшэд тухай үхибүүдэй түрэлхид дулаахан үгэнүүдые хэлэдэг. Золтой даа манай үхибүүд!

Наранай сэлмэг туяа доро
Наадажа ябаһан үхибүүд—
Ажабайдалаймнай
сэсэгүүд,
Агуу үглөөдэрэй
хүнүүд.

С. БАЛДУЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: саад соо хүхюун даа.

Авторай фото.

ҮХИБҮҮДЭЙ ЗОЛ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ

(ТОО, БАРИМТАНУУД)

Үхибүүдэй зол жаргалтайгаар ехэ болохо, дүрбэн тэгшээр хүмүүжэхэ хэрэгтэ манай орон дотор тон ехэ анхарал хандуулагдана. Олон хүүгэдтэй 13 миллион гараса эхэнэрнүүд гүрэнэй шанда хүртэһэн байха. Тэдэнэйнь гурба хахад миллион хүн «Эхын алдар» гэжэ орденоор шагнагдаа. Тиихэдэ 183 мянган эхэнэр «Эхэ-герой» гэжэ хүндэтэ нэрэтэй.

Һургуулиин наһа хүсөөгүй зургаануудта нёдондо жэлдэ 11 миллион үхибүүд байһан юм. Тиихэдэ саг зүурын ясли болон саадуудта дүрбэ хахад миллион үхибүүд хүмүүжэнэ.

Үхибүүдые һургаха хэрэгтэ жэл бүхэндэ нилээд ехэ мүнгэн һомологдоно. 158 мянган һургуулинуудай үүдэн жэл бүри сэлигдэжэ, үхибүүдые угтажа байдаг. Уран һайханай, хүгжэмэй, хатарай гэхэ гү, али түсгаар мэргэжэлэй дүрбэ мянган һургуулинуудта үхибүүд эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлнэ, бэлиг шадабаряа нарижуулна. 3580 спортивна һургуулинуудта ябалсажа, спортын орёо хүшэр зүйлнүүдые шудална. Үхибүүдэй эрдэм бэлигээ тон зүбөөр хүмүүжүүлхын тула дүрбэ мянга гаран пионерэй ордон, байшангууд хүдэлнэ. Гадна 2900 клуб болон 250 мянган библиотекын үүдэн сэлигдэнхэй, хүүгэдые үдэр бүри угтажа байдаг. Хүүгэдэй 157 театр хүдэлнэ.

Манай ороной үхибүүд эрхим һайнаар һураханаа гадна, нажар бүри тон зүбөөр амардаг юм. Жэшээнь, нёдондо жэлдэ 25 мянган пионерэй ба бэе махабад һайжаруулгын лагерь хүдэлһэн юм. Тиихэдэ энэ зун профсоюзай лагерьнуудта арба гаран миллион үхибүүд амарха байна. Тэрэшэлэн 15 миллион һурагшад экскурси болон аян замда ябаха юм.

(ТАСС).

КАРЛ МАРКСЫН НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗДО

«ХҮНДЭТЭ КОЛХОЗНИК» БОЛГОГДОБО

Россин Федерациин габьяата врач Буда Гатапович Монтоевые Баянгол, Баргажан нютагай ажалшад һайн таниха, мэдэхэ юм. Буда Гатапович эдир залуу ябахаһаа эхилээд, мүнөөдэр хүрэтэр тоонто нютагтаа түбхинэһэн ажахынгаа алишье һалбари дээрэ хүдэлһэн байха. Тэрэ колхозой правлениин түрүүлэгшээр хэдэн жэлэй туршада, удаань ажахынгаа түрүүлэгшын орлогшоор хүдэлжэ ябаһанаа пенсидэ гараба.

Колхозой ужам һаруул клуб соо ажахын гэшүүд олоороо сугларжа, колхозой ветеранииие пенсидэ үдэшэһэн байна. Ленинэй, Улаан Одоной орденуудтай Буда Гатаповичай пенсидэ гарахадань, колхозойнь гэшүүд тэрэниие ажахынгаа хүндэтэ колхозник болгоһон байна Удаань, «Баянголой ошохон» гэһэн агитбригадын хүсөөр һайндэрэй концерт харуулагдаа.

ХҮРШЭНЭРТӨӨ АЙЛШАЛБА

Колхозой партийна комитедэй үүсхэлээр байгуулагдаһан «Баянголой ошохон» гэһэн агитбригада мүндэлһөөр хэдэн һараһаа үлэжэ ябана. Агитбригадын гэшүүд үнгэрһэн энэ үе соо ажахынгаа гүүртэ, отарануудаар ябажа, концерт наада харуулхаһаа гадна, аймагайнгаа колхоз, совхозуудта ошожо, өөһэдынгөө бэлдэһэн концерт харуулжа байдаг болонхой. Һаяхан эдэнэр Бодоной совхоздо ошожо, ээлжээтэ наада зугаагаа дэлгэбэ. Тиин эдэнэр байгуулагдаһан сагһаа хойшо 50-дахи концерт табиба.

Айлшаар ерэһэн агитбригадын программа баян, элдэб янзын шог зугаата зүйлнүүдээр элбэг байгаа. Энээнһээ гадна, колхозой парткомой секретарь В. Е. Гармаев Бодоной совхозой хүдэлмэрилэгшэдтэ юһэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэлэй үнгэрһэн таба һарын туршада колхозой гэшүүдэй хэһэн, бүтээһэн ажал, ажахынгаа түрүүшүүлэй энэ үе соо туйлаһан амжалта тухай сугларагшадта һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Удаань хонишон Дашиинима Самбуевай концерт совхозой клуб соо зэдэлээ.

Совхозой малшад, таряашад хүршэнэрэйнгөө баян программатай концерт хаража, баяр баясхалан хүргөөд, үдэшэлгэ дээрэ агитбригадын гэшүүдтэ бэлэг барюулһан, хойшодоо ерэжэ байхыень уриһан байна.

Манай корр.

Баргажан.

ЗУНАЙ ТҮРҮҮШЫН ҺАРА

Зунаймнай түрүүшын һара гараба. Энэ һарада нарата, дулаан үдэрнүүд элбэгжэжэ, тала дайда ногоо набшаар, сэсэг намаагаар бүрхөөгдэхэ.

Байгша ондо манай республика дотор июнь һарын сагай уларил ямар байха хаб гэжэ уншагшад һонирхоно.

Энэ һарада сагай уларил урда жэлнүүдэйхидэл адли байха гэхэ гү, али республикын урда аймагуудта 13—17, баруун-урда аймагуудта 10—13, хойто аймагуудта 10—16 градус дулаан байха зэргэтэй.

Һарын туршада шиинг нойтон зарим нютагуудта нормо соогоо, нүгөөдэдэнь хэмдээ байхаар хүлеэгдэнэ. Урда аймагуудта 30—50, зарим нютагуудта 20—25, баруун-урда аймагуудта 50—80, хойто аймагуудта 25—50, Байгал шадар 25—50 миллиметр хура бороо орохоор багсаагдана.

Республикын урда аймагуудта һарын туршада бага зэргээр хура бороо орохо, заримдаа аадарлаадшье абаха. Һарын түрүүшын арбаад хоногто һүниндөө 3—8, үдэртөө 22—27 градус дулаан болохоор хараалагдана. Хоёрдохи арбан хоногтонь һүниндөө 6—11, мүн энэ арбан хоногой эхин болон һүүл тээнь 1—6, үдэртөө 23—28 градус дулаан болохо. Һүүлшын арбан хоногто һүниндөө 10—15, үдэртөө 27—32 градус хүрэтэр дулаарха байна.

Республикын баруун-урда аймагуудта һарын түрүүшын хоёр арбан хоногто шиинг нойто багатай байжа магад. Зарим үдэрнүүдтэнь бага зэргэ хура бороо, аадар орохо жэшээтэй. Һүниндөө хоёр градус хүйтэнһөө гурбан градус хүрэтэр дулаарха, заримдаа хюруу унаха. Үдэртөө 23—28 градус хүрэтэр дулаархаар хараалагдана. Зүг бүхэнһөө секундын 5—7, аадарай ороходо зүүн-хойто зүгһөө 10—12 метр хүсэтэйгөөр һалхилха.

Республикын хойто аймагуудта һарын эхин үдэрнүүдтэ хура бороогүй байха. Удаань түрүүшын арбан хоногой һүүлшын, хоёрдохи арбан хоногой тэн багта, һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ бага зэргэ хура бороо орохо, аадарлахаар хараалагдана. Түрүүшын хоёр арбан хоногой туршада һүниндөө 3—8, үдэртөө 21—26 градус дулаан болохо зэргэтэй. Тиихэдэ хоёрдохи арбан хоногой эхин ба һүүлшын үдэрнүүдтэнь һүниндөө нэгэ градус хүйтэнһөө дүрбэн градус хүрэтэр дулаан байха. Зарим нютагуудта хюруу унаха. Һарын һүүлшын арбан хоногой туршада һүниндөө 5—10, үдэртөө 18—23 градус хүрэтэр дулаан байхаар багсаагдана.

Республикын ажахынууд июнь һарада үзэгдэхэ сагай уларилтай тааралдуулан эртын капустые май һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ һуулгажа захалба. Тиихэдэ үгэрсын үрэһэ июнь һарын түрүүшын арбан хоногой һүүлшын үдэрнүүдтэ һуулгабал зохисотой ха. Мүн помидор болон бусад ургамалнуудай тарилга һүниндөө 15 градус дулаан болоодүйдэ тарихада муу. Тиимэһээ һүниндөө һайнаар дулаархадань лэ эдэ ургамалнуудые һуулгахада һайн байдаг. Һүниндөө хүйтэрхөөр забдаа һаань, дээрэһээнь хушаха шухала.

Л. ГОНЧАРОВА,
инженер-агрометеоролог.

ЗАЛУУ ЭРДЭМТЭДЭЙ ГУЛАМТАДА

Комсомолой Буряадай обкомой дэргэдэ залуу эрдэмтэдэй совет 1969 онһоо хүдэлнэ. Зүүн-Сибириин технологическа институдай доцент, философиин эрдэмэй кандидат Вячеслав Мантатов тэрэниие хүтэлбэрилнэ, Буряадай залуу эрдэмтэдэй Соведэй хэдэг хүдэлмэри тухай тэрэ игэжэ хөөрэнэ:

— Республикымнай дээдэ һургуулинуудта 1700 залуу эрдэмтэд хүдэлдэг юм. Тиихэдэ СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалда эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда залуушуул яһала олон. Манай Совет залуу эрдэмтэдэй конкурс, конференци, семинарнуудые эмхидхэнэ. Ниитын естественнэ эрдэмэй, комсомолой түүхын гэхэ мэтэ секцинүүд соведэй дэргэдэ хүдэлнэ.

Буряадай залуу эрдэмтэд шэнжэлэлгын мүнөө үеын арга методуудые һайнаар шудална. Нёдондо жэлдэ үнгэргэгдэһэн залуу эрдэмтэдэй республиканска хоёрдохи конференци олохон залуушуулай эрдэмэй орьел өөдэ эрмэлзэдэг байһые, студентнэрэй мэргэжэлэйнь эрид дээшэлһые гэршэлэн харуулжа үгэбэ. Эрдэмэй элдэб һалбаринуудаар 100 гаран элидхэл, мэдээсэлнүүд энэ конференци дээрэ зүбшэн хэлэгдэһэн байгаа.

Залуу эрдэмтэдэй совет студентнэрые эрдэм шэнжэлгэдэ дуратайгаар хабаадуулха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна. Буряадай багшанарай институтда эрдэм шэнжэлхэ 80 гаран кружок хүдэлнэ. Тус институдай студент В. Выдрин студентнэрэй научна Бүхэсоюзна IV конференциин лауреат болоо һэн. Тиихэдэ студент В. Ратиков РСФСР-эй Дээдэ болон тусхай дунда һуралсалай министерствын Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. Буряадай хүдөө ажахын болон Зүүн Сибириин технологическа институдуудай студентнэр промышленна предприятинуудта, колхоз, совхозуудта хэгдэхэ ажахын тоосооной хүдэлмэридэ ходо хабаадуулагдана.

Манай корр.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

ПЕТРОПАВЛОВКА. (телефоноор абтаба). Аймагай түб тосхондо һайн дуранай арадай дружинниигуудай слет болоҗо дүүрэбэ. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо П. М. Бальчугов «Аймаг дотор хуулида харша ябадал хэгшэдтэй тэмсэхэ ба сүүдэй хүдэлмэри тухай» гэһэн элидхэл хэбэ.

Мүн аймагай прокурор А. Л. Цырендоржиев, арадай сүүдэй түрүүлэгшэ П. Б. Малакшинов болон хамтадаа найман хүн үгэ хэлэхэдээ, арадай дружинын аймаг дотор ябуулагдадаг хүдэлмэриин дутуу дунданууд дээрэ тогтоһон байна.

Аймагай ажахынуудта байгуулагдаһан арадай дружинын бүлэгые хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Попов, Батуев, Ламухин, Ринчино, Санжиев болон бусад арад зоной дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулна гэжэ тэмдэглэглээ.

Б. БАЛДАНОВ.

Модо тарина

Тус бүридөө табан дабхар 16 байшан, дүрбэн магазин, хамтын хоёр байра, столово, парикмахерска, номой киоск, почтын отделени, хүүгэдэй саад-ясли Октябрьска районой 18-дахи кварталда 1970 онһоо баригдажа, ашаглалгада үгтөө. Иигэжэ тус кварталай түхэл шарай хүнэй нюдэн дээрэ хубилна. Тиимэһээ энэ городой микрорайониие ногоон ургамалаар шэмэглэн гоёхо хэрэгтэй болобо. Горзеленхозой хүдэлмэрилэгшэд, тус кварталда ажаһуугшад энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Акаци, клен, сирень, мойһон гэхэ мэтэ хэдэн мянган һөөг бургааһа һүүлшын долоон үдэрэй туршада таригдаа, Валентина Васильевна Климичкинагай болон бригадир Евдокия Егоровна Конновагай хүтэлбэрилдэг бригаданууд түрэл городоо ногоорүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Модо һуулгагшад И. Я. Радикальцев, Н. Г. Щигалихин, Н. П. Лобанов, А. Н. Власов гэгшэд набшаһата модо һуулгаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Н. ХАЗАГАЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июниин 1-һээ 8 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, ИЮНИИН 1.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

ОРБИТА. 11.05 — «Совет ороной үхибүүд». «Зол жаргалта бага наһан» — — телевизионно документальна фильм (үнгэтэ). 12.10 — «Приключения Жирафки», «Шапокляк» — мультфильмнүүдэй программа. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб! 14.00 — «Мүнөөдэр — үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын үдэр». 14.15 — «Хүхюу нотохонууд» — үхибүүдэй телевизионно хүгжэмтэ конкурс (үнгэтэ). 15.00 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 15.30 — 15.40 — Забһарлалга. 15.40 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 17.00 — Поэт Р. Рождественскиин авторска үдэшэ. Союзуудай Байшангай Колонно залһаа дамжуулга хэгдэхэ. 18.30 — «Время». 19.00 — Р. Рождественскиин авторска үдэшын үргэлжэлэл. 20.30 — «Хүдөөгэй час». 21.30 — Музейн ба выставкын залнуудаар (үнгэтэ). 22.00 — Искусствын «Киевэй хабар» гэжэ фестивалиин түгэсхэлэй концерт. 23.30 — 23.40 — забһарлалга. 23.40. — Концерт (үнгэтэ). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Дамжуулгын программа. 19.05 Үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 19.35 — Мультфильмнүүдэй программа. 20.05 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.25 — «Түсэбтэ табан жэл жагсаалдаа!». 21.00 — «Танай бэшэгүүдээр». 21.25 — «Мүрысөөн — олониитын эдэбхи үүсхэл». 21.45 — «Н-скэ заставта» ба «Мүнхэ дурасхаал» — документальна очерк. 22.15 — «Литературна уншалга».

ВТОРНИК, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05 — «Пушкинай зурагууд». 12.05 — Спортын һонин (үнгэтэ). 12.20 — «Залуу наһанай замуудаар». 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Кит и кот» — мультфильм (үнгэтэ). 13.10 — Үхибүүдтэ «Ральф, здравствуй!» телевизионно уран һайханай фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха. 14.20 — «Манай саад» (үнгэтэ). 14.50 — «Ажалай гвардейцүүд» — телеочерк. 15.20 — 15.30— Забһарлалга. 15.30 — И. Ольшанский «Такая короткая долгая жизнь» 5-дахи бүлэг. «Үүлэд» телевизионно очерк. 16.40 — Киргизэй ССР-эй искусствын мастернуудай концерт. 17.45 — «Радуга» — уласхоорондын телевизионно фестиваль. Югославиин Федеративна Социалис Республика (үнгэтэ). 18.20 — СССР-эй арадай зургаадахи зунай спартакиада. «Мүнөө сагай табан янзын һорёон». Ереванһаа дамжуулга. 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Поэтическэ бодолнууд». 19.15— Һүүлэй һонин. 19.25 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.45 — «Багша тандаа дохинобди!» — киноочерк.

«Орбита». 20.05 — И. Ольшанский «Такая короткая долгая жизнь», 5-дахи бүлэг. «Үүлэд» — телеповесть. 21.15 — «А ну-ка девушки» (үнгэтэ). 22.50 — 23.00 — Забһарлалга. 23.00 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 23.30 — Латвиин ССР-эй габьяата артистка Лайма Андерсон — Силаре дуулаха (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — Киргизэй ССР-эй искусствын мастернуудай концерт.

Улаан-Үдэ. 20.05 — Телевизионно һонин.

СРЕДА, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05 — «Василий Горин» — телевизионно документальна фильм. 12.00 — «Радуга» — уласхоорондын телевизионно фестиваль. Югославиин Федеративна Социалис Республика (үнгэтэ). 12.35— «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Мартагдашагүй кинолентнүүд». «Һүүлшын һүни» — кинофильм. 14.40 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 15.10 — 15.20 — Забһарлалга. 15.20 — «А ну-ка девушки» (үнгэтэ). 16.50 — И. Ольшанский «Такая короткая долгая жизнь» 6-дахи бүлэг — «Мүрдэлгэ». 18.05 — «Тэндэ, Ла-Маншын саана референдум». 18.30 — Время». 19.00 — Спортын программа. 1. СССР-эй арадай зургаадахи зунай спартакиада. 2. Боксоор Европын чемпионат. Польшоһоо дамжуулга.

Улаан-Үдэ. 19.55 — «Хүдөө ажахыдахи НТИ». 20.15 — Һүүлэй һонин.

«Орбита». 20.30 — И. Ольшанский «Такая короткая долгая жизнь» 6-дахи бүлэг «Мүрдэлгэ». 21.45 — Агаарай долгин дээрэ «Залуу наһан». «Туг дахяад жагсаалдаа!. 22.20 — «Хатарай зал» (үнгэтэ). 22.50— «Тэндэ, Ла-Маншын саана — референдум». 23.25 — СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин дуулаха (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.55 — «Бидэнэр — залуушуул» (буряадаар дамжуулга). 19.35 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 19.55 — «Мүнөө сагай эрдэм наука».

Улаан-Үдэ. 20.25 — «Ородой түрүүшын революциин 70 жэлэй ой» (буряадаар), хөөрэлдөөн. 20.45 — «Экран» — телевизионно сугулуулбари. 21.45 — «Техническэ мэдээсэлэй һонин».

ЧЕТВЕРГ, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05 — Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалгын үдэр (үнгэтэ), документальна фильмүүдэй программа. 11.50 — Л. Пантелеев. «Республика Шкид». Литератураар дамжуулга. 12.20 — «1975 оной хэлхеэ холбоон». Уласхоорондын выставкэһээ репортаж (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Композитор Глинка». 14.45 — СССР-эй арадай зургаадахи зунай спартакиада. Мүнөө сагай табан янзын һорёон. 15.00 — «Спортлотогой тираж». 15.10 — 15.20 — Забһарлалга. 15.20 — КПСС-эй XXV съездые угтуулан «Түсэбтэ табан жэлэй барилганууд дээрэ». 16.05 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Локомотив» — «Динамо» (К) 2-дохи тайм. 16.55 —И. Ольшанский. «Такая короткая долгая жизнь», 7-дохи бүлэг. «Айлшад». 18.10—«В. Шубарин хатарха» (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — Социалис мүрысөөе тодо һайнаар харуулха (буряадаар хөөрэлдөөн). 19.20 — Һүүлэй һонин. 19.30 — «Киногоор аяншалагшадай альманах».

«Орбита». 19.50 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». «Түсэбтэ табан жэлэй барилганууд дээрэ». 20.35 — И. Ольшанский. «Такая короткая долгая жизнь 7-дохи бүлэг — «Айлшад». 21.50 — Футболоор «Локомотив» — «Динамо» (К) 2-дохи тайм. 22.40— «Спортлотогой тираж» (үнгэтэ). 22.50 — 23.00 — Забһарлалга. 23.00 — «Шатарай һургуули». 23.30 — «Танда зорюулагдаһан манай дуунууд ба хатарнууд». 24.00 — «Время». 00.30 — И. Ольшанский «Такая короткая долгая жизнь» 7-дохи бүлэг—«Айлшад». 01.45 — Боксоор Европын чемпионат. Польшоһоо дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — СССР-эй арадай артист Ал. Иванов дуулаха.

Улаан-Үдэ. 19.50 — Телевизионно һонин.

ПЯТНИЦА, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05 — «Ород хэлэн». 11.50 — «Манай Пушкин». 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — А. С. Пушкин. «Поп ба тэрэнэй хүдэлмэришэн Балда тухай үльгэр». 13.15 — «Үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм». «Түмэр үүдэнэй нюуса». уран һайханай фильм. 14.25 — «Хүн ба хуули». 14.50 — Концерт (үнгэтэ). 15.10 — 15.20 — Забһарлалга. 15.20 — «Ивасик-телесик» — мультфильм (үнгэтэ). 15.30 — «Эрдэмтын үгэ». 15.45 — «Останкинай концертнэ студи урина». Эстрадна концерт (үнгэтэ). 17.05 — И. Ольшанский. «Такая короткая долгая жизнь» 8-дахи бүлэг «Дурасхаал».

Улаан-Үдэ. 18.30—«Комсомолой ажабайдал». 18.50 — Һүүлэй һонин.

«Орбита». 19.00 — СССР-эй арадай артист С. Рихтер наадаха. 19.35 — «Хүн ба хуули». 20.05 —И. Ольшанский. «Такая короткая долгая жизнь». 8-дахи бүлэг «Дурасхаал». 21.30— «Останкинай концертнэ студи урина». Эстрадна концерт (үнгэтэ). 22.5[...] — 23.00 — Забһарлалга. 23.00 — «Бригадир» — телеочерк. 23.30 — «Шопениана» — нэгэ актай балет. 24.00 —«Время». 00.30 — И. Ольшанский «Такая короткая долгая жизнь». 8-дахи бүлэг «Дурасхаал». 01.55 — Останкинагай концертнэ студи. Эстрадна концерт (үнгэтэ). 03.15 — Боксоор Европын чемпионат. Польшоһоо дамжуулга (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — «Ерэлалгатай мя».

Улаан-Үдэ. 19.00 — Мультфильмнүүдэй программа. 19.30 — «Мир в красках». Үхибүүдтэ зорюулагдана.

СУББОТО, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05 — «Пушкинда зорюулагдаһан уран шүлэгүүдэй IX бүхэсоюзна һайндэр» (үнгэтэ). 12.35 — «Хүхюу нотонууд» (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 13.30 — «Үглөөнэй почто». Хүгжэмтэ программа. 14.00 — «Ерыш наашаа, онтохоо» (үнгэтэ). 14.30 — «Хүн ба байгаали» (үнгэтэ). 15.00 — 15.10 — Забһарлалга. 15.10 — «Элүүр энхын бодлан» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 15.40 — «Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд». 16.10 — «Замай аюулгүе сахилга». СССР-эй доторадын хэрэгэй министрэй орлогшо Б. Т. Шумилин дамжуулгада хабаадалсаха. 16.40 — «Мэдээжэ аад юрэ бусын ушар» (үнгэтэ). 17.40 — «Африкадахи ушаралта ябадалнууд» (США) кинофильм (1-дэхи хуби). 18.30 — «Время». 19.00 — «Пушкинда зорюулагдаһан уран шүлэгүүдэй IX бүхэсоюзна һайндэр» (үнгэтэ). 20.30 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын ушар» (үнгэтэ). 21.30 — «Замай аюулгүе сахилга». 22.00 — «Африкадахи ушаралта ябадалнууд» (США) кинофильм (1-дэхи хуби). 22.50 — 23.00 — Забһарлалга. 23.00 — «Эхэ гэ ороной космонавтикын хуудаһанууд». 23.30 — «Концертын урда тээ» — телевизионно хүгжэмтэ фильм. 24.00 — «Время». 00.30 — «Хүгжэмтэ ажабайдалай һонин (үнгэтэ). 01.15 — «Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд». 01.45 — «Пушкинда зорюулагдаһан уран шүлэгүүдэй һайндэр (үнгэтэ). 03.15 — Боксоор Европын чемпионат. Польшоһоо дамжуулга.

ВОСКРЕСЕНИ, 8
ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05 — «Мүнөөдэр — Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». СССР-эй Хүнгэн промышленностиин министр Н. Н. Тарасовтай хөөрэлдөөн (үнгэтэ). 11.20 — «Амаржа байхадаа» Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан концерт. 12.30 — «Бармалей» — мультфильм. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00 — «Совет ороной үхибүүд». «Бэдэрхээ ошохом» — телевизионно фильм (үнгэтэ). 14.50 — 15.00 — Забһарлалга. 15.00 — «Үндэр дээдэ найдабари» Социалис Ажалай Герой, ажалшадай депутадуудай Свердловско облсоведэй депутадта кандидат Нижне-Тагильска управлениин шахтер П. С. Васильев тухай очерк. 15.15 — «1975 оной дуунууд» (үнгэтэ). 15.40 — «Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 16.10 — «Хүгжэмтэ киоск». 16.40 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 17.40 — «Африкадахи ушаралта ябадалнууд» США (2-дохи хуби) кинофильм. 18.30 — «Время». 19.00 — Балькан хатар гүйсэдхэгшэдэй бүхэсоюзна конкурсдо хабаадагшадай түгэсхэлэй концерт (үнгэтэ). 20.30 — «Хүдөөдэ зорюулагдаһан час». 21.30 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 22.00 — «Африкадахи ушаралта ябадалнууд» кинофильм (үнгэтэ). 22.50— 23.00 — Забһарлалга. 23.00 — Футболоор СССР—Итали. 00.45 — «Время». 01.15 — «Совет ороной үхибүүд». «Бэдэрхээ ошохом» — документальна фильм (үнгэтэ). 02.05 — «1975 оной дуунууд» (үнгэтэ). 02.30 — Боксоор Европын чемпионат. Түгэсхэл. Польшоһоо дамжуулга (үнгэтэ).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Нөөсэ арга ходо бэдэрнэбди» — мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ. «Республикымнай нэгэ үдэр» — суглуулбари. «Һунгагшад кандидадуудтаяа уулзана» — суглуулбари. КПСС-эй Улаан Үдын горкомой пленум. «Гансал нэгэ арга» — А. Ефремовэй корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаһанда. Арадай кандидадууд. «[...] рабшануудые бэлдэгшэд» — Б. Аркадскиин статья. «[...] бэр олзые алгад» — В. Н[...] колаевай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Үхибүүдэй зол жаргалай түлөө» — ТАСС-ай статья. «КПСС-эй аграрна политика бэелүүлэгдэнэ».

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Хахад зуун жэл соо [...] лай жагсаалда» — фото[...] дээсэл. Фельетон.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1975 оной июниин 1. 4-дэхи хуудаһан. Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04488. Заказ №